

Naročnina listu: =
 Celo leto . . . K 12.—
 Pol leta . . . „ 6.—
 Četrť leta . . . „ 3.—
 Mesečno . . . „ 1.—
Zunaj Avstrije: =
 Celo leto . . . K 17.—
Posamezne številke
 :: 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računijo po 12 vinarjev
 od 6redne petivrtve: pri
 večkratnih oznanilih velik
 :: popust. ::
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek, sredo in petek
 :: popoldne. ::
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Slovenski klub in štajerski deželni zbor.

Včeraj je imel Slovenski klub pod predsedstvom načelnika dr. Korošca večurno posvetovanje o pogojih, pod katerimi naj bi se omogočilo kratko jesensko zasedanje štajerskega deželnega zbora. Predno se je začelo posvetovanje, je imel načelnik nagovor, v katerem je slavil spomin pokojnega deželnega odbornika Robiča. Z njim je izgubil klub svojega skrbnega očeta in previdnega svetovalca. Člani so govor poslušali stoje in so ob koncu zaklicali njegovemu spominu trikratni „slava.“ Potem se je začelo posvetovanje o delazmožnosti deželnega zbora in se končno sklenilo, da je slovenska delegacija pod gotovimi pogoji, ki se nanašajo na kulturno-narodne in gospodarske zahteve slovenskega ljudstva, voljna stvarno sodelovati v sedanjem jesenskem zasedanju. Posvetovanje je pokazalo, da išče slov. učiteljstvo brez vzroka v naših poslancih onih nasprotnikov, kakor se jih slika v nasprotnih listih. Naloga celokupnega štajerskega učiteljstva je sedaj, ako hoče zboljšanje svojih gmotnih razmer, da vpliva na nemško večino, da sprejme lahko izpolnjive pogoje slovenske štajerske delegacije.

Tako govore Nemci.

Nemška samogoltnost je v zadnjih časih zopet začela uganjati pravcate orgije. Kakor je znano, delajo Nemci vseh strank z vso silo na to, da bi vlada predložila cesarju v potrdilo ono „lex Kolisko“, zakon, po katerem naj bi smel biti v vseh šolah na Nižje-Avstrijskem učni jezik edino le nemški. Zakon je naperjen v prvi vrsti proti češkim šolam na Dunaju, vzhic temu, da biva na Dunaju okoli 300.000 Čehov. Da bi prisilili vlado, da predloži oni zakon v potrdilo, so začeli nabirati podpise in prirejati shode.

Tak shod se je vršil tudi prošlo soboto na Dunaju in je govoril na tem shodu državni poslanec dr. Pollauf, ki se je v svojem govoru izražal tako značilno, da je vredno zabeležiti nekaj njegovih trditvev. Med drugimi je dejal, da ne gre Nemcem le za ono „lex Kolisko“, temveč pred vsemi za to, ali naj ostane Dunaj še glavno mesto nemške „Ostmarke“, ali pa naj postane —

glavno mesto slovanske „Westmarke.“ Mislili smo do sedaj, da je Dunaj glavno mesto avstrijskega cesarstva, vseh avstrijskih narodov; a ne. Nemški kričač dr. Pollauf nas je poučil, da mi Slovani sploh nimamo ničesar opraviti na cesarskem Dunaju, kajti ta Dunaj ni glavno mesto avstrijskega cesarstva, temveč nemške „Ostmarke“, torej dela — nemškega cesarstva.

„Prva zahteva Nemcev je, da si pridobimo nemški narodni respekt od zgoraj; ljubili drugi ne bodo Nemcev, pač pa se jih bodo bali!“ — V državi, kjer imamo Slovani tako znatno večino, kjer nam državni zakoni zagotavljajo popolno enakopravnost, hočejo torej Nemci biti absolutni gospodarji. Nemec je gospod, Slovan pa hlapec, suženj! Od zgoraj dol nam hočejo gospodovati in ukazovati; mi Slovani pa naj kot pokorni psički svojih nemških gospodarjev ližemo njihovo roko, ki naj nam bi menda z bičem vcepljala respekt pred njimi. Ljubezni niti nočejo — nočejo, da bi živeli narodi mirno drug poleg drugega in v skupnem, prijateljskem delu stremeli za istim skupnim ciljem; ne, Nemci hočejo, da se jih še drugi narodi boje. Ne ljubezni, nasilstej je treba, ne prijateljstva, temveč tlačenja in strahovanja. Zgoraj in bičem v roki naj bi Nemec strahoval ostale narode v državi in si jih pokoril po svoji mili volji. To je torej cilj, ki ga hočejo doseči Nemci. A kako naj bi ga dosegli?

„Protinemški sistem je treba pobiti z generalnim štrajkom nemškega naroda!“ — Menda ta slovanožre niti same ne ve, kaj je hotel reči s tem generalnim štrajkom nemškega naroda, še manj pa tisti zborovalci, ki so viharno odobraval te njegove besede. Do sedaj so še štrajkali tisti, ki se jim je godilo slabo, a tu naj bi štrajkal tisti, ki je do grla sit vsega najboljšega. A pazijo naj Nemci, da se jim grožnje pri tistih, proti katerim so naperjene, ne izpremene v orožje, ki zadene grozilce same. Kaj mislijo, da bomo mi Slovani tako mirno požirali vsa ta hujskanja in rovarjenja proti nam? Naj le pride do napovedanega boja, pa se pokaže, da je slovanska pest dovolj trda, da razdrobi še tako trde nemške kosti.

Radovedni smo le, kje naj bi se vzel v Avstriji protinemški sistem? Ali obstoja ta protinemški sistem morda v neprestanem zatiranju slovanstva? Ali je v tem, da Slovani ne uživamo niti najpriprostejših državljskih pravic, ker si jih je že od nekaj pri-

svojil vse Nemec? Da, generalni štrajk, toda ne nemškega, temveč slovanskih narodov! Toda tedaj pa tudi popolen obračun z nadvlado Nemcev in njihovo gospodovalnostjo ter njihovim nasiljem!

XIV. mednarodni protialkoholni shod.

Milan, 23. sept.

K zadnjemu poročilu mi je dostaviti, da smo Slovenci na kongresu primeroma prav številno zastopani: danes smo se kar štirje znašli v zborovalni dvorani: gospod Kalan in gospod Mrkun, ki sta došla iz Švice, profesor Kovačič in neki železniški delavec iz Ajdovščine.

Danes dopoldne se je obravnavalo zlasti o gospodarskem pomenu alkoholnih proizvodov, o vinu s posebnim ozirom na Italijo, o pivu in žganju. Zlasti pri poročilu o žganju Finca dr. Matti Helenius Sepälä so se nam kar lasje ježili. Razvila se je obsežna debata o načinu, kako delovati proti strašni sili, ki jo razvija alkoholistični kapital.

V popoldanski seji se je razpravljalo zlasti o tem, s kako podlimi sredstvi deluje alkoholistični kapital proti treznostnemu gibanju: nalašč vabi ljudi k pijančevanju, vzdržuje in utrjuje zmotne nazore o alkoholu, vpliva na tisek, strahuje vlade in skuša uničiti voditelje treznostnega gibanja. Zvedeli smo, da se v Avstriji ravnokar snuje neka zveza za pospeševanje pitja. Poročalo se je dalje, kako škodo dela alkohol v državi, v občini in družini.

Proti večeru se je vršilo v kraljevi palači ločeno zborovanje katoliških duhovnikov-abstinentov. Prednost v abstinencnem gibanju med duhovniki pa ima Irska, kjer je 1300 duhovnikov popolnih abstinentov. Nemško-avstrijska-švicarska zveza jih ima 12.000. Spopolnil se je mednarodni odbor duhovniške abstinencne lige, predsednik je graški vseučiliški profesor dr. Ude. Slovence zastopa v odboru gospod J. Kalan.

Zvečer se ustanovi mednarodna zveza abstinentnih katoličanov „Crux“, ob enem se vrši javno zborovanje svetovne zveze žen-abstinentk.

Z razstavo pa imajo smolo; še danes se ni zmogla otvoriti, vendar si je že vsak ogledal to, kar je pripravljeno. Zanimiva je zbirka raznih brezalkoholnih pijač, med njimi že prevreto vino, ki mu je pa odvzet alkohol in ga lahko pije tudi najstrožji abstinent.

PODLISTEK. Kriva prisega.

(Povest; spisala Marica Topolnikova.)

(Dalje.)

V.

Kako hitro poteče čas človeku v sreči in zadovoljstvu, a kako dolgi in strašni so dnevi trpljenja, zna pač najboljšo povedati Koprivnikova Rezika. In kakor izginejo lepe sanje tihe, mirne noči, kakor se porazgubi odmev lepo ubrane pesmi iz grla dekliškega v pomladanskem večeru, so ji prešla tri srečna leta njenega zakona. Da, prešla so in najbrž se ji ne povrnejo nikoli več. Ostal ji je samo spomin, ki bi ji naj bil nekaka tolažba v težkih dneh. A spominjati se v nesreči izgubljene, pokopane sreče, ni prijetno, taki spomini so bridki, grenki . . .

Oh, zakaj je morala okusiti srečo, zakaj se ji je sploh prikazala, če ji je pa odločeno trpljenje, vpraševala se je neštetokrat, a ni si znala nobenega odgovora.

Minilo je poletje, minila je zima, prišla je vesela pomlad, a pri Koprivnikovih se tužne razmere niso popolnoma nič izboljšale, pač pa poslabšale.

Jože je zanemarjal skrb za gostilno, pri kateri ni itak imel nobenega dobička več, ker so se ga sosede izogibali.

Če je pa tu in tam prišel kak tujec, mu istotako ni postregel s prijaznostjo, ker je imel nešteto drugih, važnejših misli o neodvisnem, srečnem življenju. Delal ni skoraj nič več, tudi poslov ni nadzoroval, lahko so delali po svoje in toliko, kolikor se jim je ljubilo.

O tistih imenitnih gostih iz mesta, ki bi naj nadomestili domačine, pa ni bilo nič glasu; pač pa so redno prihajali njegovi naprednjaki, ki so mu so-de in žepe prav pridno praznili. Skoraj vsako nedel-

jo in praznik so ga posetili ter vsakokrat počastili z novo pohvalo njegovih vrlin, odkar je v njih društvu. Prihajali so sicer bolj klaverni, a odhajali veseli, židane volje, ker se ni pritoževala niti glava, ki je postala jako duhovita, niti želodec, kateremu prazni žepi malokedaj privoščijo tako tolažbo.

Rezika je postala popolnoma malomarna napram svojemu možu. Dolgo ga je prosila, dokazovala mu, kam ga pelje njegovo brezversko življenje, jokala, da že ni imela več solz, a brez vspeha.

Živela je odslej samo za svojega otroka, katerega je ljubila s podvojeno ljubeznijo, odkar mu je kruta usoda odtrgala prej dobrega očeta.

Upanje je človeškemu srcu življenje. Dokler je imela uboga žena kaj upanja na poboljšanje svojega moža, je še prenašala gorje, ki jo je doletelo tako nenadoma, a ko je slednje izginilo, je bila popolnoma uničena.

Hirala je od dne do dne in končno začutila, da bo morala v postelj, ker so dnevi njenega trpljenja šteti. Molila in prosila je Vsemogočnega, naj ji da še vsaj toliko časa živeti, da spravi svojega ljubega sinčka kam k dobrim ljudem v oskrbo. Kako li naj sicer revica zapusti svoj najdražji ji zaklad v rokah brezbožnega očeta!?

Jože je tu in tam pač spoznal svoj greh, s katerim je pehal v pogubo svojo bolno ženo in je uničeval prej dobro gospodarstvo, a spreobrnil se ni. Videl je, da se bliža prepadu, v katerega bo vsak čas strmoglavil, in iz katerega ne bo več rešitve. A da bi se izpreobrnil, nikoli!

On, Koprivnikov Jože, se tako ponižati, se pospraviti s sosedi, iti zopet v cerkev k maši in pridigi, kjer laže „farovski oderuh“, česar niti sam ne verjame, k tistim spovednim ceremonijam, on, naprednjak, ki edini v celi vasi spožna, da je povest o Bogu in večnosti izmišljena bajka, koja nje učitelji zlorablja v sebične namene.

A vkljub vsemu prepričanju, s katerim se je tolažil, mu vest ni dala miru, vedno mu je očitala njegovo zaslepljenost.

In kar se prej nikoli ni zgodilo, dušil je ta notranja svarila v — pijači.

Z že znanim nam oderuhom Petkom sta popivala cele noči in dostikrat dostavljala še dneve. Peljala sta se v mesto k svojim naprednjakom, kjer so popivali več dni zaporedoma, potem se pa vrnila na Jožetov dom, kjer sta razgrajala pozno v noč ter ubogi ženi in družini ne privoščila niti počitka.

Jože je uvideval vedno bolj, da tako ne more iti naprej. Dostikrat mu je že zmanjkalo denarja, iztirjal je vse dolžnike, prodal že večino vseh, kar je še le količkaj lahko pogrešal pri gospodarstvu; samo par kravic in dva konja je še pustil od tako ogromnega števila živine. A ni ga spametovalo.

„Kaj zato, saj mi Petek še dolguje dva tisoč kron. In to so vendar lepi denarci. O priliki mu povem, naj se potruji, da mi vrne“, reče sam pri sebi Jože, ko tako premišljuje svoj položaj.

In res, že drugi dan po tej srečni misli se prikaže Petek, češ, lep dan je danes, za delo prevroče, dobro in lepo bi bilo, se peljati na sprehod proti mestu . . .

Jože je bil hitro pri volji, misleč, da bo ravno danes lepa prilika, da mu pove o denarju.

Dolgo je iskal prilike, a je ni mogel najti, ker naravnost ni hotel razžaliti prijatelja. Peljala stajse že proti mestu, a mu še vedno ni nič povedal.

Tam so prišli skupaj z nam že znanimi gospodi in so ga zopet uživali po stari navadi, a tokrat ne več dni, ampak takoj zvečer je dal Jože napreči, ker mu je odpovedal možniček, in odpeljala sta se.

Ker je bilo že pozno, blizu polnoči, so spali vsi domači, ko sta prišla domov. Vendar še prinesel Jože bokalček vina ter pove Petku svoje mnenje o denarju od takrat.

Kapital izžema.

V naslednjem prinašamo računске zaključke nekaterih velikih podjetij, ki jasno kažejo, kako velekapital neusmiljeno izžema vse ljudske sloje, samo da pobaše kolikor mogoče velike dobičke.

14 milijonov čistega dobička plavža „Laura“

Letošnji letni računski zaključek plavža „Laura“ izkazuje 11.197.895 mark (za 2.170.294 mark več, kakor v lanskem letu) čistega dobička. Odpisi znašajo letos 6% milijonov kron, torej en milijon kron več, kakor v lanskem letu, in razdelila se bo 8% dividenda proti 6% v lanskem letu.

14% dobiček magnezitnega rudnika v Veitschu.

Upravni svet magnezitnega rudnika v Veitschu je ravnokar objavil letni računski zaključek, iz katerega je razvidno, da je imela omenjena delniška družba v letošnjem upravnem letu 1.700.000 K čistega dobička. Razdelila se bo 13% dividenda, torej bo prišlo na vsako delnico 55 K in rezervnemu fondu se pridene 100.000 K, tako da znaša poslednji že svoto 881.651 K.

Tri milijone kron čistega dobička avstrijske orožarne v Steyr-u.

V letošnji bilanci izkazuje avstrijska orožarna v Steyr-u 2.938.268 K čistega dobička in razdelila se bo dividenda v znesku po 38 K za vsako delnico.

15 milijonov kron čistega dobička praške železo-industrijske družbe.

Ta družba izkazuje v letošnjem upravnem letu nič manj kakor 15.195.223 K čistega dobička, in porazdelila bo dividendo po 38 K na delnico.

Povsod milijoni čistega dobička, cene tovarniških proizvodov rastejo, delavce se pa izžema vedno bolj — to so znaki gospodujočega oderuštva kartelov!

Gospodarske posledice balkanske krize za Avstro-Ogrsko.

Vojni vihar na Balkanu se je polegel in sklenje je vsepovsod mir — če sedanjega zopetnega klana ne vpoštevamo. Tudi naša država je bila v balkanski vojski, če prav ne direktno, vendar v odlični meri zainteresirana. Skozi celih devet mesecev smo prežali tam doli ob južni meji, oboroženi od pete do glave, na nekoga in sedaj po sklenjenem balkanskem miru se nehote vprašamo: koliko nas je li stala ta mobilizacija? Vojna uprava bo predložila delegacijam račun teh stroškov v znesku 300.000.000 kron; od teh odpade na totransko državno polovico 200 milijonov kron. Delegacije pa bodo morale presoditi, če se naši stroški tudi strinjajo z našimi vspehi. Če bo kritika poštena in možata, potem bo izpadel obračun za vlado zelo slabo!

Ta ga začudeno gleda.

„Kaj vendar misliš, ali si znorel? Ali je to li prijateljstvo? Mene terjaš najprej, a druge pustiš pa pri miru. Dokler ti poplačajo drugi, ti vrnem še tudi jaz. A da me tako hitro popadeš! Slab značaj imaš napram svojemu prijatelju.“

„Veš, dragi Petek, nisem te mislil žaliti. A še resnici na ljubo povem, da potrebujem res denar in še celo silno potrebujem. Dolžen mi ni nihče več nič razun tebe, poprodal sem že vse, kar sem sploh mogel. Do žetve bom moral sedaj že potrpeti; takrat že zopet lahko prodam zrnja za več stotakov, a žetev bo še komaj za par mesecev.“

„Kaj, vsi so ti že poplačali? Tudi gostilničar Mohorko že svojih tisoč kron? Njega primi, on ti dela največjo škodo, ker sedaj zahajajo vsi tukajšnji ljudje k njemu v gostilno.“

„Ne morem, mi je že vrnil pred kakimi tremi meseci.“

„Tudi že vrnil? In kako? Pred pričami?“

„Ne! Iz mesta domu grede sem se oglasil pri njem in vrnil mi je, ko sva bila popolnoma sama v sobi.“

„Dobro! Če je temu tako, primi ga še enkrat! Kar nihče ne vidi, nihče ne verjame, saj poznaš naše geslo. To mu bo v obžutno škodo, ako ti bo moral dati zopet tisoč kron, ker itak ni premožen. Ne bo si mogel kupovati več tako dobrega vina in ljudje bodo zahajali zopet k tebi in tako se bo tvoje stanje že izboljšalo.“

„To je pametna misel. Petek, ti si bistra glava. Ampak, kaj bo, če Mohorko toži?“

„Naj toži. Ti dobiš pravdo na vsak način, ker ne more dokazati.“

„Bo mi pa trebalo priseči. In tega bi vse eno ne storil rad po krivem.“

„Ti si baba, Jože! Priseči pred živim Bogom, pravijo, a midva sva vendar prepričana, da Boga ni. In v takem prepričanju boš vendar gledal bolj na-se in svojo korist, kakor se bal prisege pred izmišljenim Bogom.“

„Dobro, pa grem takoj pri prvi priliki v mesto in ga tožim. In tako še tebe počakam nekoliko časa,

K tem vojnim stroškom se pa morajo prišteti še gospodarske škode, ki se pa v številkah le prav težko povedo; pač pa govore o tem številke o konkurenciji, ki so bili v dobi balkanske krize napovedani, — saj je naraslo njihovo število po poročilu Kreditorenvereina v enem samem polletju na 950 in so bili člani tega društva prizadeti s 11.685.000 K. Avstrijska industrija je izgubila vsled neizterljivosti svojih balkanskih odjemalcev in vsled popolnega prekinjenja vseh naročil iz Balkana, v dobi balkanske vojske naštetih milijonov, ki jih pa za sedaj še ni mogoče statistično natančno določiti. Število obratov se je silno znižalo in velikansko je bilo število onih tovarn, ki so le nekaj dni v tednu delale, ostale dni v tednu je pa delo počivalo.

Celo dunajski tujski promet je v tem letu nazadoval za celih 10.000 oseb iz tujezemstva. Iz Srbije, Bolgarije, Rumunije, Črnogore in Grčije je došlo v prejšnjem letu še 13.828 oseb, letos komaj 8000.

S kakšnimi številkami bi pa naj označili materialno škodo naših rezervistov, ki so stali po 8 do 10 mesecev na južni meji monarhije pod orožjem? In število teh rezervistov je znašalo na tisoče in tisoče in med temi jih je bilo zopet na tisoče in tisoče, ki so pustili svoje družine brez vseh denarnih sredstev izročene žalostni usodi — revščini. Med tem, ko so žene in otroci doma stradali, so njihovi redniki zmrzovali v mrzlih barakah obmejnih provinc. Kako zbrati ogromne številke te gospodarske škode, ko se je vendar navadno vršila za štirimi stenami. Tudi dejstvo, da je na primer padel konsum mesa na Dunaju za časa balkanske vojske v osmih mesecih za celih 4400 goved in 13.500 svinj, ali za 1.360.000 kg govejega in za 780.000 kg svinjskega mesa, pove veliko. Če prištejemo k vojnim izdatkom še ogromne gospodarske škode, ki nastanejo kot posledica mobilizacije v tovarnah itd., lahko z mirno vestjo rečemo, da je balkanska kriza stala Avstrijo najmanj eno milijardo kron.

K tej svoti pa pride še dejstvo, da namerava vojna uprava zopet zvišati število vojaških novincev za nadaljnjih 40.000 mož, če prav smo še le komaj preboleli povišanje števila vojaških novincev, ki ga je vojaška uprava s silnim trudom komaj spravila pod streho. Stroški zopetnega zvišanja vojaških novincev bodo znašali letos najmanj 20.000.000 K. A to še ni vse! Mornariška uprava namerava nadomestiti zastarele tip vojnih ladij „Monarch“ z novimi vojnimi ladjami velikani — seveda morajo biti dreadnoughti. To bo zopet olajšalo žepe avstrijskih tlakovčevalcev za 250—300 milijonov kron in sicer bo mornariška vojna uprava že kar prihodnjo spomlad prišla s to novo zahtevo.

Na eni strani silno naraščajoči izdatki za vojno mornarico in izpopolnitev armade, na drugi strani pa brezmejna notranja politična razdrapanost, in razni komisarjati, sovražstvo balkanskih narodov, ki smo si ga nakopali z našo nerodno politiko, nedelavnost mnogih deželnih parlamentov, usodepolne finančne krize, v katerih se nahaja mnogo avstrijskih provinc ter končno letargija avstrijskega in ogrskega državnega parlamenta, vse to so pač žalostne perspektive in je položaj naše države skrajno neza-

vendar te prosim, da se potruдиš, priskrbeti si denar, ker tisoč kron, katere dobim od Mohorka, ni veliko, a jaz imam tudi dolgove.“

Ura je bila ravno polnoči, ko sta se naša prijatelja razšla.

Petek je šel domov z zlobnimi nameni v svoji črni duši, a Jože k počitku.

Mučile so ga strašne sanje. Videl je, kako ljubezljivo ga prosi Mohorko, naj bo pravičen, da mu je že vrnil denar, a on vse eno trdovratno prisega. Vidi v sanjah podobo Križanega, pred katero vzdiguje dva prsta in podoba ga pogleda strašno, sva-reče . . .

Konečno se po dolgih mukah zbudi. Kako vesel je bil, ko se spoznal, da so to le sanje. In ni jih smatral kot svarilo za nameravano goljufijo, ampak jih pripisoval preobilo zavžitih pijači.

Čez par dni je bil že v mestu na sodnji ter tožil Mohorka za tisoč kron, katere mu dolguje zdaj že čez leto dni. Tresel se mu je sicer jezik, ko je izgovarjal tako strašno laž, a strast po denarju in pamaščevanje radi gostov in gostilne, vse to ga je primoralo do tega dejanja. Čez teden dni sta imela že določeno obravnavo.

Kako začudeno je gledal gostilničar Mohorko, ko je dobil pismo k sodnji, si lahko mislimo. Ves nesrečen je vpraševal ženo in otroke, ali ni mogoče le kateri videl, ko je vrnil Jožetu denar. Vedeli so vsi, kedaj ga je vrnil, ker jim je pozneje povedal, a videl ni nihče. Tako je bil sam, brez prič. Zanašal se je edino-le na Boga, kateri je po njegovem mišljenju najboljša priča vseh dobrih in hudih dejanj ter tudi upal, da ga bo rešil iz zadrege in mu pomagal. V tem zaupanju in prepričanju mu je potekel usodepolni teden, s tem zaupanjem se je podal določenega dne k obravnavi.

Jože je bil že tam, ko je prišel Mohorko. Tudi Petek je bil z njim; šel je iz same radovednosti, kako se cela stvar izteče.

Imela sta še čas, lahko bi se še kaj pogovorila pred obravnavo, a Mohorko se je kot poštenjak toliko zanesel na božjo pomoč, da se mu ni zdelo še niti vredno pogledati takega oderuha, ki si upa na tako krivičen način terjati denar.

dovoljiv, da ne rečemo nevaren. Če hočemo spraviti monarhijo na nov, zdrav tir, moramo popolnoma prelomiti s preteklostjo in vstvariti povsem novo prihodnost. Enaka pravica vsem narodom in vsem stanovom, samo v tej devizi je rešitev Avstrije!

Na Balkanu.

Tretja balkanska vojska?

Kakor vse kaže, moramo smatrati za gotovo, da je začela komaj ustanovljena mala Albanija z vojno proti Srbiji in Črnigori. Srbiji sedaj ne preostaja več drugega, kakor da sprejme to vojno in pokaže Albancem, da se s svojo avtonomijo ne smejo igrati v škodo svojim sosedom. Isto velja tudi za Črnogoro. Jasno pa je, da tudi Grška v tem slučaju ne bo več ostala mirna. Ne oziramo se pri tej trditvi samo na vesti, ki prihajajo iz Srbije ali iz Cetinja, marveč še tudi na poročila, ki prihajajo iz Skadra samega, torej iz mesta, kjer ima tudi avstrijska diplomacija še svojo važno besedo.

Albansko vprašanje je stopilo s tem v novo fazo, ki je nevarnejša, kakor so bile vse dosedanje. Velesile se ne morejo in ne smejo več postaviti na stališče statusa quo za Albanijo. Kar je sklenila londonska konferenca, sta Srbija in Črnogora lojalno priznali. S tem je bilo sklepom londonske konference dano popolno priznanje. Albanija sama pa je s svojim vpadom na srbsko in črnogorsko ozemlje kršila določbe londonske konference. Srbija in Črnogora torej lahko zahtevata, kadar bosta razbili albansko vojsko, popolnoma na novi podlagi zadoščenje. Tega zadoščenja jim nobena država ne sme odreči, to je moralna dolžnost cele Evrope, da ne trpi, da bi smela katerakoli država nekaznovana kršiti najelegantnejša pravila mednarodnega prava.

Albanci upadajo v črnogorsko-srbsko ozemlje.

Skadër, dne 23. septembra. Vedno silnejši so boji med Albanci in Srbi ob albansko-srbski meji. Albanske roparske druhalje pod vodstvom znanega Isa Boljetinaca udirajo v srbsko in črnogorsko ozemlje ter so glasom poročili že udrle do Debra-Prizrena in Djakovice. Neka druga druhalja je pa zasedla gorovje južno od Gusinja ter črnogorsko mesto in trdnjavo Tuzi, kojega šibka posadka, broječa komaj 600 mož, je bila uničena.

Albanci prodirajo dalje.

Belgrad, dne 25. septembra. Po zavzetju mesta Dibra so korakali Albanci v dveh velikih kolonah, ki sta šteli kakih 20.000 mož, proti Strugi, Kičevem in na Djakovico. Pri tem so pobili neko srbsko stotnijo s štirimi častniki do zadnjega moža. — Djakovica je padla v roke vstašem. 6000 Albancev je vpadlo v ozemlje Črnega Drina, kjer plenijo in zažigajo vasi. Boj se bje na celi črti. Srbske posadke, ki so šibkejše, se povsod umikajo. Albanske bande so tudi vdrle že v ozemlje Ljume. Pri Prizrenu je že prišlo do spopadov s srbskimi četami, v katerih so bile poslednje poražene. Albanci so naskočili Prizren, toda naskok je bil odbit. Vstaja se vedno bolj razširja.

Obravnava se je začela in Mohorko je vedno bolj in bolj uvideval, da je izgubljen. Nič mu niso pomagala vsa zatrjevanja, da je omenjeni dolg res plačal Jožetu samemu v njegovi lastni hiši, da se spominja celo katerega dne itd.

Ker niso imeli dokazov, mu niso verjeli, kajti Jože je neprestano tajil, da nič ne ve o omenjenem denarju, da ga ni sprejel in da je podla laž, kar trdi nasprotnik.

Prišlo je do prisege.

Mohorko ves srečen pravi, da upa brez strahu pred Bogom izpovedati, da je dolg plačan, česar pa Jože gotovo ne more.

A čudno, Jože istotako trdi, da lahko priseže. In res, prisega je bila dana Jožetu, prisegel je, da ni sprejel od Mohorka nobenega denarja.

Mohorko je bil obsojen plačati sodnijske stroške in glavnico tisoč kron Jožetu z obrestmi vred.

Lahko si mislimo položaj poštenjaka Mohorka. Poiskal je hitro listino, vrgel pred Jožeta denar in obupno zakričal:

„Tukaj imaš moj težko, a pošteno prisluženi denar. Dam ti ga, ker ti ga dati moram. A vedi, ker te svet ne bo kaznoval za tvojo pregreho, kaznoval te bo On, ki je nad nami in pred katerim je spričana moja nedolžnost. Jaz ti ne želim hudega, a trpljenje moje in solze moje družine, ki je uboga, bodo vpile v nebo po maščevanju in kazni ti ne izostane. Krivični denar nima teka, sreče ne boš imel nikoli, krivoprisežniki nimajo nikjer miru, ne pokoja!“

In šel je.

Jožeta so pekle besede Mohorkove:

„Srečen ne boš nikoli, krivoprisežniki nimajo nikjer miru, ne pokoja!“

Res, miru nima, lahko dobljen tisočak mu je nekako težak v žepu . . .

In krenila sta s Petkom po stari navađi v gostilno.

Pila sta in pila, ter se proti večeru že precej natrkana začela spravljati proti domu.

A gostilničarka jima odsvetuje, češ, boljše je, da tukaj prenočita, ker se bližajo strašni oblaki in bo najbrž huda nevihta.

Srbska mobilizira.

Belgrad, dne 24. septembra. Danes je bil publiciran kraljev ukaz, ki odreja mobilizacijo moravske divizije in enega dela rezervistov vseh ostalih divizij.

Belgrad, dne 24. septembra. Na srbskih železnicah je ustavljen tovorni promet. V kratkem že bosta mobilizirani donavska in tudi drinska divizija.

Črnogorske čete odšle na mejo.

Cetinje, dne 23. septembra. Črnogorska vlada je odposlala na mejo močne oddelke vojaštva.

Albanci zasedli Dibro.

Iz Belgrada: Po poročilih iz Dibre se je Albancem posrečilo, udreti v mesto, kjer se je razvil strašen boj. Izid bitke je še neznan, zdi pa se, da se že nahaja Dibra v rokah albanskih upornikov in napadalec.

Bolgarsko-turška pogajanja.

Carigrad, dne 25. septembra. Subkomite, ki ga je postavila mirovna konferenca, se je bavil skoro cel dan s še nerešenimi vprašanji vakufskih posesti, multijev i. dr.

Carigrad, dne 25. septembra. Mirovna pogajanja uspešno napredujejo. Seja bo rešila danes zadnje točke. Bolgarski delegatje izjavljajo, da bo mirovni protokol podpisan dne 26. t. m.

Stališče Avstro-Ogrske.

Dunaj, dne 24. septembra. Kakor se je poročalo, so bili srbski zastopniki pooblašteni, da obveste kabinete, da je srbska vlada prisiljena, radi nemirov ob srbsko-albanski meji nastopiti z oboroženo silo. Avstrijska vlada je vzela to noto na znanje. Avstrijska vlada zavzema sledeče stališče: Na londonski konferenci smo se za to zavzeli, da se Albaniji določi taka meja, ki je primerna dejanskim razmeram in ki jamči, da ostaneta mir in red trajna. A ker pa s svojim naziranjem nismo splošno prodrli, smo se s kompromisom zadovoljili in zdaj seveda zavzemamo popolnoma tisto stališče, ki ga je zavzela konferenca v Londonu. Kakor hočemo, da se Albaniji priznane pravice spoštujejo, tako spoštujemo tudi tiste pravice, ki si jih je Srbija v Albaniji pridobila. Obžalujemo le, ker se je to, kar so poznavači Albanije trdili, tako hitro uresničilo, da namreč v teh razmerah morajo izbruhniti nemiri. Velešile bodo obvestilo srbske vlade vzela na znanje. Razgovor o položaju, ki je nastal vsled bojov ob srbsko-albanski meji, pa se še ni vršil.

Avstrijska industrija in balkanski trg.

Vsled inicijative in želje predsedstva Zveze avstrijskih industrijalcev, da naj se ustanove v Avstriji organizacije, ki naj se specijelno bavijo z gospodarskimi odnosi z balkanskimi državami, namreč z Bolgarsko, Srbijo, Rumunsko in Grško, je centralni odsek pooblastil zvezno predsedstvo, naj prične čimprej s potrebnimi predeli.

Srbski princ Jurij na Dunaju.

Te dni se je na Dunaju mudil incognito srbski princ Jurij, da se posvetuje z zdravnikom. Prišel je v spremstvu svojega pribočnika iz Pariza na Dunaj. Oba sta se vpisala v hotelu pod nekim nepomembnim imenom in nihče ju ni spoznal tudi ne v ordinacijski sobi primarija profesorja Schlesingerja. Le slučaj je nanesel, da se je to zazvedelo. Princev pribočnik, ki

je bil poprej lekarnar po poklicu, je šel v neko lekarno, da naroči zdravila za princa, a dotični lekarnar ga je spoznal kot svojega nekdanjega tovariša in od njega je izvedel, da so naročena zdravila namenjena za srbskega princa Jurija. Princ Jurij je odpotoval s svojim pribočnikom v Švico, da se odpočije od ravnokar prestalih naporov balkanske vojske in se poda še v tej jeseni v Karlove vane na Češko.

Politični pregled.**Državni zbor.**

Iz Dunaja se poroča: Na vprašanje, kdaj bo državni zbor zopet pričel z delom, je odgovoril dr. Sylvester, da je določen pričetek državnoborskega zasedanja na drugo polovico oktobra. V svrhu določitve dnevnega reda bo prej še sklican konvent seniorjev k seji.

Šef generalnega štaba baron Conrad — odstopil.

Vesti o odstopu barona Conrada se bodo vendar le uresničile. Sedaj poroča že napoleficiozna „Wiener Allgemeine Zeitung“ iz Budimpešte: Šef generalnega štaba, baron Conrad, je podal ostavko, ki bo bržkone tudi sprejeta. Že veliko pred manevri na Češkem je bilo toliko kakor pribito, da bo baron Conrad po končanih manevrih odstopil in sicer zaradi dveh zadev, o katerih se je pred meseci dosti govorilo. Misli se na znano Redlovo in Jandričevo vojunsko afero, v kateri se je imenovalo, kakor znano, tudi Conradovega sina kot Jandričevega prijatelja.

Sprememba v našem generalnem štabu se pa baje ne bo izvršila že takoj, ampak še le čez nekaj časa.

Zopetno zvišanje našega rekrutnega kontingenta.

Kakor vse kaže, bo vlada predložila parlamentu v drugi polovici meseca oktobra neko skrajno neljubo presenečenje — vladno predlogo za zvišanje rekrutnega kontingenta za okroglo 40.000 mož. V živem spominu je še, da se je bil leta in leta boj za zvišanje rekrutnega kontingenta, ki smo ga komaj pred enim letom srečno spravili pod streho. Na Ogrskem je uporabil Tisza vse sile, tudi pred krutim nasiljem se ni ustrašil, da je bila sprejeta dotična vladna predloga in kar je bilo na Ogrskem mogoče, seveda ni smelo v Avstriji izostati; tudi naš parlament je vgriznil v kisl jabolko ter sprejel dotično vladno predlogo. Toda tokrat so pa razmere drugačne. Tisza sedaj ne mara več izpostavljati sebe in svoje stranke zopetni novi in težki obtežilni poskušnji ter navaja zoper nameravano zvišanje celo vrsto vzrokov, med katerimi bo pač oni najvažnejši, ki pravi, da Ogrska ne zmore več novih bremen.

Grof Karolyi o politiki grofa Berchtolda.

Grof Karolyi se je izrazil napram poročevalcu „Berliner Tageblatt“ o politiki grofa Berchtolda sledeče: Razvoj balkanskega problema, zlasti zadnja faza, je bil za politične stranke monarhije in za njene voditelje zelo poučen. Lahko se danes konstatira, da je politika grofa Berchtolda odpovedala. Od začetka ni bila dosti jasna. Vsekakor se ji ni posrečilo, ustvariti podlago, na kateri bi se bili našli interesi zaveznikov monarhije. Pri novi orijentaciji naše zunanje politike morajo priti na Ogrskem pred vsem v

z večjo sramoto, kajti bolj smešno je slišati, da je zaprt bogati in ponosni Koprivnik, kakor pa, da že zopet okuša ječmenovo kašo ubogi živinski kupec Miha Petek, ha, ha, ha!

Jože prebledi.

Sedaj je pač spoznal, da mu je s krivo prisego, po kateri je pridobil Mohorkovih tisoč kron, za vedno zaprta pot do poštenega denarja, katerega je posodil Mihi.

V spomin mu pridejo lepi opomini in prošnja žene, naj vendar ne posodi temu oderuhu toliko denarja. Da, ko bi jo bil ubogal. Ali sedaj je žalibog prepozno.

„Nič zato, če mi ne vrneš. Bom že živel brez tistega denarja. A da me ne boš mogel nikoli ovditi radi krive prisege, h kateri si me ti zapeljal, bom že skrbel. Ne boš več dolgo tlačil trave in goljufal ljudi! Kar nihče ne vidi, nihče ne verjame in kdo bo verjel, da sem te jaz poslal gledat, kje je — drugi svet?“

In v trenutku je ležal Petek v cestnem jarku, kamor ga je vrgel Jože z nadčloveško silo.

Padel je tako nesrečno, da si je zlomil vrat in bil pri priči mrtev . . .

Groza obide Jožeta, ko se zave svojega dejanja . . .

Konje požene, da v divjem begu drvijo iz kraja, kjer se je zgodilo hudodelstvo.

Konji beže naglo, kolikor morejo, a nemirni Jožetovi vesti vendar ne morejo uteči, ta ga vedno še spremlja in spominja Mohorkovih besed:

„Srečen ne boš nikoli, krivoprisežniki nimajo nikjer miru, ne pokoja!“

In ta nesrečna vest, katere se ne more odkrižati, še vpije hujše in strašnejše:

„Ubijalec . . .!“

(Dalje prihi.)

poštev potreba miru in finančijelne potrebe dežele. Trozveza obstoja in nobeden je noče odpraviti, potrebna pa je reforma. Trozveza ne zadošča v polni meri finančijelnim potrebam, ker so navezani posamezni člani na svoja lastna denarna sredstva. Ne da bi podcenjevali vrednosti zveze z Nemčijo, bi bilo mogoče iskati sredstev, ki bi na primer odprla še monarhiji pot do pariškega denarnega trga in dala monarhiji nekaj oddiha v oboroževanju.

Kranjski deželni zbor.

Med tistimi maloštevilnimi deželnimi zbori, ki so sedaj sklicani na kratko zasedanje, je tudi kranjski deželni zbor. V sredo, dne 24. septembra, je imel svojo prvo sejo. Otvoril jo je deželni glavar dr. Susteršič, ki se je najprvo spominjal umrlega poslanca dr. Vilfana. Nato so sledila naznanila predsedstva, med katerimi je bilo več interpelacij in nučnih predlogov. Po prečitaniu tega materijala je storilo 5 novoizvoljenih poslancev: dr. Gregorič, Reisner, Ribnikar, knez Hugo Windischgrätz in Karol Mulley svojo obljubo. Za deželnega odbornika mest in trgov je bil izvoljen dr. Triller, ki je svoječasno ta mandat odložil. Po poročilih deželnega odbora je bila seja prekinjena in se je nadaljevala popoldne. V pričetku popoldanske seje sta deželni glavar in c. kr. deželni predsednik odgovarjala na interpelacije glede Ljudske posojilnice, o kateri so liberalci razširili najpodsajše laži. Oba sta povdarjala, da je Ljudska posojilnica siguren zavod, ker ima garancijo kranjske dežele. Dr. Lampe je obširno odgovarjal na interpelacije zaradi deželnih električnih naprav. V daljšem govoru je ostro obračunal z liberalci in je prišlo do burnih nastopov, vsled katerih je moral predsednik sejo prekiniti. Najhujši razgrajac Ribnikar je bil od seje izključen. Prihodnja plenarna seja v torek, dne 30. septembra.

Hrvaško.

Dne 25. t. m. se je vršila v Zagrebu sodnijska razprava o znanem Dojčičevem atentatu na hrvaškega kraljevega komisarja barona Skerleca, katerega je dne 18. avgusta t. l. s strelom iz samokresa ranil na roki. Obtožnica se je glasila na razžaljenje veličanstva, razžaljenje vladajoče cesarske hiše, na motenje javnega miru ter na poskušen zavratni umor. Dojčič je bil zaradi hudodelstva razžaljenja veličanstva, zaradi prestopka motenja javnega miru ter zaradi hudodelstva zavratnega umora obsojen na 16 let težke ječe, od hudodelstva razžaljenja vladarske hiše je pa bil oproščen. Zoper razzodbo je vložil Dojčič ničnostno pritožbo.

Galicija.

Ker je odložil gališki cesarski namestnik Korytowski svoj državnoborski mandat v mestni skupini Bochnia—Wieliczka—Podgorce, se je vršila dne 23. t. m. nadomestna državnoborska volitev iz te skupine, pri kateri je prodril socialdemokrat dr. Emil Bobrowski, zdravnik okrajne bolniške blagajne in občinski svetovalec v Podgorcih. Pri glavni volitvi leta 1911 je še dobil Korytowski 3164 glasov, med tem ko je dobil socialdemokrat le 2654 glasov, torej 510 glasov manj. Poslanec Bobrowski je sedaj že deseti socialdemokratski državnoborski poslanec poljske narodnosti.

Nižjeavstrijsko.

Na mesto umrlega nižjeavstrijskega deželnega odbornika Schneiderja je designiran poslanec Kunschak. Kunschak je v krščanskosocialnem taboru zelo priljubljen in se splošno čestita dunajskim kršč. socialcem k tej izvolitvi.

Angleško.

Vse žalostno piše židovsko časopisje, da je princ valeški, prestolonaslednik angl ški, nasprotnik židov. Princ, ki je znan kot turist po vsi Nemčiji in Švici, noče hoditi po stopinjah svojega dedeca, umrlega kralja Edvarda VII., ki je bil v zelo prijateljskem razmerju z mnogimi bogatimi angleškimi židovi. Mlad princ prestolonaslednik je odločen antisemit! Tudi vladajoči angleški kralj Jurij in kraljica Marija nista posebno naklonjena judom in se nčeta obdati z vplivnimi in bogatimi judi. Pred kratkim je priredil nek klub v Oksfordu pojedino, na katero so povabili tudi prestolonaslednika. Med povabljenimi je bil tudi sin nekega zelo bogatega sorodnika znane angleškega lorda Rothschilda. Ko so predložili princu listo povabljenih, da jo odobri, je takoj zaprosil, da črtajo ime tega Rothschilda in njegovi zahtevi so seveda ustregli.

Protiaavstrijske in protikatoliške demonstracije v Rimu.

Italijanski list „Giornale d'Italia“ poroča o protiaavstrijskih demonstracijah, ki so se vršile v Rimu dne 20. t. m., sledeče zanimivosti:

Neki mož je zaklical z mogočnim glasom: „Živijo Trident in Trst!“, kar je izzvalo stokratni odmev. Zapela se je Garibaldijeva himna in od časa do časa so se slišali tudi klici: „Pogin Vatikanu! Proč z duhovniki!“ ki so množico razvneli in divjega priževanja ni hotelo biti ne konca in ne kraja. Toda tudi to ni več zadostovalo. Kakor na komando je zaorilo iz tisočerih grl: „Dol z avstrijskim cesarjem!“ „Živela neustrašena Italija!“ „Živel Ferrer!“ „Smrt tržaškemu cesarskemu namestniku!“

Ubogala sta. Našli so ju zopet stari znanci in tako se je počasi praznil mošnjček Jožetov in Mohorkovi desetaki so eden za drugim izginjali v žep gostilničarke.

Rajali in uganjali so neslane burke celo noč, a zunaj je razsajala nevihta, bliskalo in grmelo je, da se je zemlja tresla.

Jože je v mestu popival za krivično pridobljeni denar, doma pa mu je neusmiljena nevihta vzela zadnji up, uničila mu je vse poljske pridelke.

Ko sta se drugi dan peljala s Petkom domov, je pač Jože žalostno pogledoval nekaj časa svoj zelo olahčeni mošnjček, nekaj časa zopet opustošene travnike in njive, kjer so se še včeraj vrstili tako lepi, toliko upov obetajoči poljski pridelki.

„Ti, Petek, sedaj mi boš pa vse eno moral spraviti denar nazaj, glej, žetev, moje zadnje upanje je uničeno.“

„Kaj govoriš? Ali sem ti kaj dolžan? Ali se ti meša?“

„No, no, ne delaj se tako nevednega, dva tisoč kron.“

„Tako, tako, tega pa do sedaj nisem vedel. Od kdaj pa?“

„Ne boji vendar tako otročji, saj se gotovo še spominjaš, kdaj sem ti jih posodil, enkrat zvečer v moji gostilni.“

„Dokaži mi to, ljubi prijatelj, drugače ne verjamem!“

„Dokazati ne morem, ker nimam prič, kot veš. Saj sva poštenjaka in na to jaz ravno toliko dam, kot na priče.“

„Dolžan ti nisem popolnoma nič in ti tudi ničesar ne vrnem.“

„Te bom pa tožil!“

„Le toži, jaz bom pa tebe ovačil radi — krive prisege! In sedela bova oba, samo ti dosti dalje in

Pod huronskim vpitjem se je nato jela valiti ta podivjana tolpa ferreristov, socialdemokratov, anarhistov, liberalcev in masonov pred ona zgodovinska rimska vrata, kjer so Italijani vdrli v večno mesto in ga ugrabili papežu. Tukaj je bivši župan rimski, znani nesramni žid Nathan imel na množico v pričo civilnih in vojaških oblasti hujskajoč govor, v katerem je grdo sramotil papeža, cerkev in katoličane.

Toda svet poslušaj in strmi: Vse liberalno in židovsko, nemško in mažarsko časopisje, od „N. Fr. Presse“ do zadnjega zakotnega lističa molči o teh dogodkih kot grob! Ker so sramotili našo državo njihovi italijanski bratci v framasonstvu, se ne čuti njihov, drugače tako rahločuten patriotizem nič pri zadefega in generozno odpusčajo najnesramnejše invective.

Japonsko in Kitajsko.

Dunaj, dne 24. septembra. List „Russische Rundschau“ javlja iz Petrograda: Med Japonsko in Kitajsko grozi izbruhni mnogo hujši spor, nego je bil oni, ki se je ravnokar za silo poravnal. Poročila o tem pravijo, da je prišlo med nekim kitajskim trgovcem in japonskim vojakom do prepira, nakar je zaukazal šef kitajske policije, da so uklenili Japonca. V zvezi s tem je nastal krvav boj med varnostnimi japonskimi četami in kitajsko policijo, v katerem je bil šef policije in pet njegovih stražnikov smrtono- nevarno ranjenih. Kitajska vlada zahteva sedaj od Japonske obširna zadoščenja.

Raznoterosti.

Osebna vest. O. Benko Čirič, kapucin, je predstavljen iz Celja v Murau na Zgornjem Štajerskem. (V Lipnici in v Celovcu pa slovenskih duhovnikov pomanjkuje!) — O. Hilarij Perpar je prišel za pridigarja v Celje.

Poroča. V nedeljo, dne 28. t. m., se poroči pravnik Mirko Gnus z gđc. Tonči Ribič.

III. redna skupščina Slovenske Straže se vrši dne 12. oktobra popoldne ob 3. uri na Jesenicah. — Dnevni red: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo o loteriji. 5. Poročilo nadzorstva. 6. Razni predlogi. 7. Slučajnosti. — Opombe: Predlogi se morajo naznaniti vsaj 8 dni preje društvu vodenstvu. — Podružnice imajo pravico, odposlati najmanj po dva zastopnika, podružnice, ki imajo nad 50 članov, pa za vsakih 50 članov še po enega zastopnika, ki imajo pravico glasovanja. Želeti pa je, da agitirajo podružnice za čim večjo udeležbo. Zastopnike določite takoj in sporočite njih imena na priloženem pooblastilu osrednjemu vodstvu. — Vlaki: Za Kranjsko je najprimernejši vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob pol 12. uri popoldne. Za Koroško vlak, ki odhaja iz Celovca ob 11. uri 47 minut popoldne. Štajerski udeležniki imajo v Celovcu in Ljubljani zvezo. Za odhod iz Jesenic so na vse kraje jako primerni vlaki. — Agitirajte za obilno udeležbo!

Za Slovensko Stražo so nabrali 5 K mladeniči izobraževalnega društva v Slov. Bistrici ob priliki odhodnice vrlega mladeniča, Franca Leskovarja k vojakom in pri poslovitvi Fr. Oberse od samskega stanu. Živela „Slovenska“ Bistrica!

Južna železnica, napravi red! „Slov. Narod“ od dne 25. t. m. priobčuje sledeči dopis: „Čudno postopanje nemških uradnikov južne železnice. Ko sem hotel kupiti v torek popoldne v Poljčanah vozni listek za vlak, ki odpelje iz Poljčan ob 5.56, ter prosil slovensko, me službujoči uradnik ni hotel razumeti. Razumeti ni hotel niti, kje da je Ljubljana in mi je vsiljeval vozni listek do Celja. Vprašamo ravnateljstvo južne železnice, ali ve, da so Poljčane še na slovenskem ozemlju, in ali hoče poučiti nemškonacionalne uradnike, da bodo postregli pasazirjem tako, kakor to zahteva takt in pa interes južne železnice.“ Res, škandal, kar si mora človek pustiti dopasti na lastnih tleh. Nemškonacionalen greben je vedno bolj izzivajoč.

Se poznamo! Torkova „Marburgerca“ in sredina „Deutsche Wacht“ se zgražata nad nekim pismom dr. Verstovškega, ki je zagrozil uredniku „Slawische Korrespondenz“, da ga bo naučil manire s pasjim bičem. Pri obeh listih pač instinktivno čutijo, da so takega nazornega pouka mnogokrat sami potrebni. Hinc illae lacrimae!

Zopet lažejo. Na Balkanu zopet divja boj. Albanci so napadli Srbe in Črnogorce in more in požigajo po njihovem ozemlju. Vsak dostojen človek mora obsoditi Albance, ki v zasmeh cele Evrope izzivajo nova krvoprelitja. Toda motil bi se, kdor tako misli. Naši Nemci so s svojimi simpatijami zopet na strani „ljubih“ albanskih divjakov in pišejo o „vporu obupanah.“ Toda ne samo, da zagovarjajo Albance, temveč z največjo nesramnostjo lažejo zopet o Srbih. Z uprav orientalsko fantazijo si izmišljujejo, kakor že večkrat prej, grozne pravljice o Srbih, samo da jih blatijo. Najnovejša je veljala generalu Živkoviču. V nemških žurnalih je bilo čitati, da je rekel general Živkovič napram vojakom, ki so mu pripeljali 10 Albancev iz okrožja Ljume: „Ali vam nisem rekel, da ne rabim nobenega ujetega Albanca. Jaz hočem videti njihove grobove.“ Uradno pa se sedaj poroča iz Beograda, da je vest zlagana, da general Živkovič ni mogel storiti tega izreka, ker se ne nahaja v omenjenih obmejnih krajih, ampak je v — Beogradu! Ali je pri takih razmerah mogoče, da bi se odnošaji

med nami in Srbijo zboljšali? Ne! Pred takimi obrekovalci se mora Srbom res že študiti.

V laseh so si. V vrstah nemških nacionalcev v Gradcu vladajo že več let sem hudi spori. Pri zadnjih občinskih volitvah so se bile razpoke nekoliko polimale iz strahu pred socialdemokrati, toda takoj po volitvah je začelo pokati. Od nemško-nacionalne večine so se ločili zastopniki obrtništva in ustanovili samostojen klub. Sedaj se je razdrapanost še povečala. Od dosedanje večine so se ločili zastopniki učiteljstva, uradništva in vojaških penzionistov ter sestavili lasten klub, kateremu pripada 14 občinskih svetovalcev. S tem je večina graškega občinskega sveta razbita. Največji klub je socialdemokratski, ki šteje 16 članov. Ze se povdarja, da hoče novi klub s socialdemokrati tvoriti večino. Vsled tega seveda — grozna poparjenost med nemškimi nacionalci in nacionalni listi od bridkosti kar jočejo. Je res hudo, če so si Mihelni med seboj tako hudo v laseh.

Popravek. Naša vest v zadnji številki, da ustanavlja bivši deželni glavar kranjski, pl. Šuklje, novo stranko, je bila prenapljena. Posneli smo jo po „Slovencu“, a kakor poroča „Slovenec“ od srede, je pl. Šuklje v njegovem uredništvu odločno izjavil, da nikakor nima namena, baviti se z ustanovitvijo nove stranke in da ne misli kandidirati. Njegova akcija je strogo gospodarska.

2100 učiteljskega osebja na Pruskem brez službe. Glasom objave pruskega ministrstva za uk in bogočastje se nahaja trenutno v Prusiji 2100 učiteljskega osebja brez službe, kljub temu še pa bodo ustanovili več novih učiteljskih semenišč. Število učiteljev, ki čakajo na službo na Pruskem, znaša čez 1100!

Nesreča v rudniku. Dne 23. t. m. proti 11. uri po noči, je sesulo v Rosenthalu graško-köflachške premogovne družbe rudarja Filipa Krauserja in Fr. Kostanjseka. Po več ur trajajočem rešilnem delu so ju izkopali mrtva iz zemlje. Tudi nekega tretjega delavca je zasulo, toda samo do vratu in se je še mogel sam rešiti. Četrty delavec je pa ravno v trenutku, ko se je zasula zemlja, šel po vodo in je tako ušel smrti. Oblast sedaj, ko se je že zgodila nesreča, pridno preiskuje vzrok nesreče. Vse prepozno!

Prepustitev eraričnih tovornih avtomobilov v zasebno uporabo. C. in kr. vojno ministrstvo name-rava, najbrž s 1. oktobrom t. l., nekaj eraričnih tovornih tovornih avtomobilov pod gotovimi pogoji in proti plačevanju vporabe odškodnine v obrokih, prepustiti v zasebno uporabo. Po preteku — v obče — 8 let preide voz v lastnino zasebnega vporabljalca. Podrobní pogoji se morejo vpogledati pri c. in kr. intendanci 3. kora v Gradcu.

Neposredni davki. Tekom IV. četrtletja 1913 postanejo neposredni davki na Štajerskem dotekli, oziroma plačljivi, v naslednjih obrokih: 1. Zemljski, hišno-razredni in hišno-najemninski davek ter petodstotni davek od najemnine onih poslopij, ki so prosta hišno-najemninskega davka in sicer: 19. mesečni obrok dne 31. oktobra 1913, 11. mesečni obrok dne 30. novembra 1913, 12. mesečni obrok dne 31. decembra 1913. 2. Občna pridobitina in pridobitina podjetij, podvrženih javnemu računu: IV. četrtletni obrok dne 1. oktobra 1913. 3. Rentnina in osebna dohodnina, v kolikor se ti davki ne pobirajo na račun državne blagajne potom odbitka po osebah, oziroma blagajnah, ki izplačujejo davku podvržene prejemke, in sicer 2. polletni obrok dne 1. decembra 1913.

Analfabeti v evropskih državah. Stopnjo omike kakega naroda se navadno presoja po številu analfabetov, to je, po številu onih državnih pripadnikov, ki ne znajo ne čitati in ne pisati. Zahteva, ki se jih pri tem stavi na umetnost v pisanju in čitanju, niso preveč visoke. Kdor zna svoje ime pravilno podpisati in čitati kak stavek, se ga že prišteva k alfabetu. List „Sociale Kultur“ v Gladbachu objavlja tozadavne statistične podatke v glavnih evropskih državah. Potemtakem imamo analfabetov: V Nemčiji 0.005 od sto, na Švedskem in v Švici 0.1 od sto, na Danskem 0.2 od sto, na Angleškem 1.0 od sto, v Franciji 2.0 od sto, na Nizozemskem 2.1, na Finskem 4.9, v Belgiji 10.2, na Grškem 30.0, v Italiji 31.3, v Avstriji brez Ogrske 32.4, na Ogrskem 47.5, v Srbiji in Rusiji 62.0, na Portugalskem 70.0 in v Rumuniji 75.0 od sto. Številke so gotovo nekoliko prikrojene v dobro germanske kulture.

Zrakoplovstvo. Znani francoski avijatik Garros, ki se je dne 23. t. m. zjutraj dvignil ob Sredozemski francoski obali s svojim eroplanom, je v sedmih urah preletel Sredozemsko morje in ob 1.45 popoldne pristal v Bizerti v Tunisu.

Veselja dan je vedno dan žrebanja za onega, ki kupi turško srečko ter ž njo zadene enega izmed glavnih dobitkov po 400.000 ali 200.000 frankov. Tak dan bo zopet že dan 1. oktobra t. l. Ker vsaka srečka mora zadeti, zato jo z mirno vestjo priporočamo v nakup vsakomur, ki hoče svojo srečo poskusiti s srečko, kajti če se mu že ne pripeti glavni ali drugi večji dobitok, dobi v obliki najmanjšega dobitka večji del, s prodajo srečke v doglednem času pa tudi ves za njo izdani denar nazaj. Turške srečke so tedaj najmanj nevarna loterija, ob enem pa tudi varna hranilnica, ter je ni druge srečke, ki bi se v tem oziru mogla ž njo primerjati. Mesečni obrok za turško srečko znaša samo 4 K 75 vin. Kdor pa si hoče upanje na dobitke zvečati, ta naj poleg turške srečke naroči še izborno srečko italijanskega rudečega križa proti mesečnemu odplačilu po 6 K. — Naroči-

la sprejemajo in pojasnijo dajejo za Slov. Stražo g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19, in vsi njeni sotrudniki po deželi. Naročajte le po posredovanju naše Slovenske Straže, pa ne boste varani in oškodovani!

Štajersko.

Mariborske novice.

Zaroka. Sodni avskultant dr. Henrik Schreiner se je zaročil z gđc. Olgo Marijo pl. Rziha, hčerko generalove vdove.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali naslednji p. n. dobrotniki: dr. Fr. Lukman, profesor, namesto venca na grob † prof. Robiča 10 K; Mih. Sevnik 5 K; dr. Rosina 14 K; Podvršnik Florijan, posestnik pri Sv. Martinu, 5 K; Močnik Franc, kaplan, 5 K; za kruh sv. Antona 7 K; Horvat, kmet od Sv. Lenarta, 25 kg fižola, 15 kg moke, 3 kg zabelja, 1 vreča krompirja, 15 glav zelja. — Vsem dobrotnikom Bog plati! Novo šolsko leto se je začelo, potrkalo pa je že tudi čez 80 dijakov na vrata dijaške kuhinje, da bi dobili obed. Prosimo torej pristrčno v imenu mladine za obilno podporo.

Javen shod priredita mariborska podružnica Zveze jugoslovanskih železničarjev in Trgovsko in obrtno društvo v Mariboru v mali dvorani Narodnega doma v soboto, dne 26. septembra, ob 8. uri zv.

Slovensko gledališče v Mariboru. Letošnja V. sezona našega gledališča se odpre v nedeljo, dne 5. oktobra s krasno češko dramo: „Žetev.“ Ta drama se je igrala do sedaj povsod z najlepšim vspehom in bo gotovo tudi našemu občinstvu jako ugajala. Na letošnjem repertoarju so: ljudske igre: „Svetopisemski svet“, „Na kotu“, „Na vasi“, „Rdečelaska“; igrokazi: „Quo vadis“, „Samska domačija“, „Tat“; drama: „Sin“; burke in veseloigre: „Pred poroko“, „Brez denarja“, „Če frak dobro pristoja“, „Tambur na Puebli“, „Vgrabljen Sabinke“; vaška komedija: „Štev. 17“, in otroška igra: „Pogumni krojaček.“ In poleg teh se še bodo nekatere igre iz prejšnjih let ponovile. Pri predstavah sodeluje orkester mariborskega Glasbenega društva. Predprodaja vstopnic kakor prejšnja leta v trgovini gospoda Vilka Weixl, sedaj Glavni trg šte. 22. Ondi se naročajo tudi abonirani sedeži in prosimo, da slavno občinstvo pridno sega po njih. Abonirani sedeži so za 20% cenejši, kakor sedeži, kupljeni pri blagajni, ter se dobijo na dan predstave dne 5. oktobra tudi še pri blagajni. Garderoba je tudi letos vračunjena pri vstopnini. Cene so ostale iste kot lansko leto. Začetek predstave je točno ob pol 8. uri zvečer, blagajna se odpre ob pol 6. uri.

Narodna stranka ima jako odlične zveze. Za „Slovenski Narod“ ima v Celju svojega lastnega urednika. Sicer ji to nič ne pomaga in je tudi „Slov. Narod“ ne more rešiti neprestanih porazov in vednega nazadovanja, vendar postavlja se pa le. Toda to še ni vse. Narodna stranka mora imeti ozke zveze tudi z „Marburger Zeitung.“ Prijatelj Jahn ne zna slovenski, vendar pridejo mnogi napadi na naše poslance, zlasti dr. Verstovškega, iz „Slovenskega Naroda“ takoj v „Marburger Zeitung.“ Sramežljiva Jahnova snubitev, ki smo jo omenjali v pondeljkovi številki, postaja umljiva. Bilo srečno!

Kirbiševa zadeva tvori še vedno glavni predmet razgovorov mariborskega meščanstva. Raznaša in tudi piše se najrazličnejše in naravnost smešne bedastoče, ki jih ne more noben pameten človek verjeti in so se mnoge porodile v blebi zavisti. Ker je zadeva še v preiskavi, ne moremo pisati obširnejše. Rečemo samo: mi gospoda Kirbiša dobro poznamo in vemo, da se bo resnica izkazala in bo prišel kmažu na prosto. Največjo nesramnost si je pa dovolila „Marburger Zeitung“, ki v svoji včerajšnji številki piše, da je gospod Kirbiš dolžan denarnemu zavodu katoliških mojstrov, čigar blagajnik je, 16.000 kron, ko ima v resnici gospod Kirbiš v tem zavodu naložen denar.

„Bauernschreck.“ Ker se sedaj toliko govori o skrivnostni pošasti, ki mori živino po srednještajerskih alpah in se pripovedujejo o njej najneverjetnejše stvari, ne bo neumestno, če spomnimo na neko zadevo, ki je pred 12—15 leti dvigala v našem mestu in tudi dalje, okrog veliko prahu. V neki dravski strugi pri Zgornjem Duplexu so našli kačo-klopotačo, o kateri niso vedeli, kako je prišla v Dravo. Najrazličnejša so bila ugibanja. Celot profesorji so izrekli svoje mnenje o grozni kači. Konečno se je pa cela stvar izkazala kot špas nekaterih porednežev. Naročili so si iz Trsta neko tako kačo, ki je poginila in jo deli v Dravo. Potem so vprizorili na njo lov in imeli seveda za norca cel svet.

Požar. Danes okoli 2. ure po noči je začelo goriti v trgovini z mešanim blagom in trafiko v Šmiedovi ulici v Studencih. Ker je hitro posegla železniška požarna bramba vmes, se je posrečilo, rešiti vso hišno opravo, trgovina z opravo je pa seveda zgorela. Hiša je last Ciril-Metodove družbe.

Zahvala. Veselica, ki smo jo priredili v nedeljo, dne 21. t. m., se je v vsakem oziru prav dobro obnesla ter prinesla podružničnemu podpornemu fondu nad 200 K čistega dobička. Da se je dosegel tako velik čisti dobiček, za to gre zahvala v prvi vrsti našim nad vse požrtvovalnim licitatorjem, gospodu inženirju Brabenecu in gospodu Majerju in tovarišem, ki so licitali gos na do sedaj v Narodnem do-

mu nikdar dosežen čisti znesek K 117.56. Zahvaliti se nam je dalje našim vrlim razprodajalkam srečk in znakov gospej Reziki Schwarz, ki je z neumorno pridnostjo nabirala doneske za srečolov in nabrala 47 K, kakor tudi našim vrlim komikom z gospodom Bocem na čelu, ki so nam nudili par lepih komičnih prizorov. Pa tudi požrtvovalnim darovalcem dobitkov in prispevkov za srečolov, ki nam jih je nemogoče, vse imenoma našeti, pristrčena hvala. Bog plati vsem, ki ste na ta ali oni način okrepili naš podporni fond v našem imenu in v imenu onih bolnih članov, ki bodo v slučaju stiske črpali iz tega sklada. — Zveza jugoslovanskih železničarjev, podružnica Maribor.

Ptujske novice.

Podrt štajercijanski steber. Kakor znano, je bil usnarj Pirih radi sleparskega konkurza obsojen na daljši zapor, katerega bi imel nastopiti oktobra. Toda ričet mu ni dišal, za to jo je — kakor se sedaj govori — rajše popihal v Ameriko. Baj je iz Buenos-Airesa že poslal sporočilo, da je srečno prijadral v novi svet, v eldorado vseh, ki so jim postala evropska tla prevročja. Okrog „Štajerca“ vlada seveda velika pobitost, ker je na ta tragičen način zopet zgubil enega svojih zvestih. Pa naj se „Štajerc“ le potolaži. Sedaj bo eden njegovih arestantov pel in razširil njegovo slavo celo v Ameriki.

Celjske novice.

Rešpekt imajo. Naši liberalci se delajo zelo oblastne. V občevanju s priprostim ljudstvom so zelo bahaški in se obnašajo, kakor bi se ne bali samega vruga. Vsa ta korajža in pogum pa izgineta, če pridejo naši liberalci v dotiko s kakšnim visokim gospodom, kakšno takojmenovano „visoko živino.“ Zlasti če je ta „visoka živina“ kak nemški aristokrat, potem se jim kar hlače tresejo. Ta nemožata servilnost se kaže tudi v „Slovenskem Narodu“ od zadnje srede, kjer neki liberalni veljak v naravnost smešnem rešpektu docira, da v deželni odbor štajerskem niso dr. Šusteršiči, dr. Pegani itd., ampak Attemsi. Povemo liberalcem, da so naši poslanci v resnici demokratični, da zato nič ne razločujejo med navadnimi zemljani in med takimi, ki imajo trikrat ali petkrat zasekane krone. (To rešpektiranje prepuščajo radevolje liberalcem. Mnogo zabave!

Izobraževalno društvo v Celju priredi v nedeljo, dne 5. oktobra, ob 3. uri popoldne po večernicah v vrtni dvorani hotela „pri belem volu“ gledališko predstavo „Kovačev študent“, spevoigra v treh dej. s spremljevanjem glasovirja. Prvikrat nastopi tudi novoustanovljeni mešani zbor izobraževalnega društva. Med odmore svira društveni tamburaški zbor. Po igri prosta zabava s srečolovom. Vsi člani, kakor tudi prijatelji našega društva, so najpristrčnejše vabljeni, zlasti tudi sosedna društva v Laškem, Petrovčah, Vojniku in Št. Juriju.

Bebec — ropar. Ednajstletni Jožek, sin nekega tukajšnjega postreščka, je prišel dne 14. t. m. iz Stranice, kjer je bival pri svojem dedecu, obiskat svojega očeta v Celje. Ko se je drugi dan zopet vračal nazaj na Stranice in je prišel po državni cesti do Škofjevasi, ga je napadel neznan fantalin, ga vrgel ob tla, mu vzel klobuk in mošnjček z zneskom 1 K 88 vin. ter zbežal po travniku. Neki fujaker, ki je to videl, je stekel za njim, ga dohitel ter mu vzel ugrabljeni klobuk, denarja mu pa ni odvezel. Ker je fujaker potem napadalca izpustil, se za njegovo ime ne ve. Sumi se pa, da je napadalec identičen z nekim 20letnim bebecem, ki se klati po okolici.

Ljutomerske novice.

Nesreča. V Radgoni se je ponesrečil dne 24. t. m. gospod Milan Vrščič, meščanski učitelj v Krškem. Vstopivši na vlak, se mu je najbrže spodrsnilo ter je pri tem tako nesrečno padel, da sta vozila čez njega dva vagona. Bil je pri priči mrtev. Truplo se prepelje v Ljutomer, kjer se vrši pogreb ponesrečenca danes v petek, ob pol 4. uri popoldne. — Lahka mu zemljica!

Nevihita. Pretečeni petek smo imeli tu hud naliv z viharjem. Toča je obiskala Štrigovske gorice in Gomilo. — Vsled vednega deževja gnije krompir, še zlasti na njivah, katere so preplavljene že pri najmanjšem nalivu. Po zadnjem dežju je Ščavnica že zopet izstopila. Vedno bolj se vidi potreba regulacije naše Ščavnice.

Smrtna kosa. V Ljutomeru je umrla dne 22. t. m. gospa Marija Kornpichl, rojena Postružnik, stara 65 let. N. v m. p.!

Ljutomer. V nedeljo, dne 28. t. m. ima Ljutomerska Dekliška zveza popoldne takoj po večernicah svoj mesečni sestanek v bralni sobi. Želi se, da bo udeležba mladenk polnoštevilna. Torej na veselo in mnogoštevilno svidenje!

Ormoške novice.

Ormož. Za pretečeno nedeljo napovedana veselica in gledališka predstava se vrši v nedeljo, dne 28. t. m., popoldne po večernicah, na vrtu ormoške posojilnice. V slučaju slabega vremena pa samo gledališka predstava v nedeljo pozneje, to je dne 5. oktobra, popoldne, v dvorani pri g. Skorčiču. Pridite gotovo vsi!

Drugi kraji.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Bivši občinski redar Horvat, o čegar manipulacijah s kuretnino smo

pred nekaj časom poročali, se je včeraj, dne 25. t. m. zjutraj v mrtvašnici obstreliš. Prižgal si je sveče, legel na oder in si pognal dve krogli v telo. Prizadjal si je težke rane. Če bo okrevaj, se še ne ve.

Cezanjevec pri Ljutomeru. Velečastiti gospod Jožef Toplak, vikar v Mariboru, je v času bivanja kot kaplan v Ljutomeru in kot vesčasni odbornik našega bralnega društva podpiral društvo ne le gmotno, temveč z bogatim obdarovanjem prav lepih in koristnih knjig. Odbor si šteje v prijetno dolžnost, izrekati veleč. gospodu podpiratelju najiskrenejšo zahvalo. Bog plačaj!

Petrovče. Društvo „Gospodar“ v Petrovčah nanzanja, da bo v nedeljo, dne 28. t. m., v Petrovčah velik mladinski shod. Spored: 1. Ob 9. uri predpolodne pridigaj in slovesna sv. maša. 2. Zborovanje v Društvenem domu. Govorniki in govornice Orlov in zveze dobro došli. Slavnostni govornik dr. Korošec. 3. Popoldne po večernicah, ob 2. uri, velika veselica s prav živim programom v Društvenem domu. Pevski zbori dobro došli!

Dol pri Hrastniku. Na roženvensko nedeljo, 5. oktobra, se vrši pri nas blagoslovitev in razvitje zastave Marijine družbe. K tej svečanosti se zlasti ljudno vabijo članice Marijinih družb iz sosednih župnij.

Rajhenburg. Slovensko katoliško izobraževalno društvo vabi k predstavi čarobne burke „Repoštev“, ali „Duh v Krkonoških gorah“, ki se vrši v nedeljo, dne 28. t. m., popoldne po večernicah v društveni dvorani.

Mozirje. V nedeljo, dne 5. oktobra, se vrši pri nas Konstantinova slavnost, katero priredi mozirsko izobraževalno društvo ob 3. uri popoldne v hotelu „Ilirija.“ Spored: slavnostni govor, narodna igra: „Krivoprisežnik“ in drugo. K prav obilni udeležbi vabi odbor.

Velenje. V nedeljo, dne 28. septembra, zjutraj takoj po prvem sv. opravilu se vrši zborovanje J. S. Z. v Društvenem domu. Kmetje, rudarji, delavke in mladina, pridite vsi! Govori gospod Žebot iz Maribora. Pridite v obilnem številu! — Veselijo J. S. Z. z igro „Turški križ“, ki je bila določena na ta dan in se je menila igrati v našem Društvenem domu, se preloži na poznejši čas radi jubilejne procesije, ki bo trajala od 3. do 5. ure popoldne.

Gomilsko. Bralno društvo vpizori v nedeljo, dne 27. t. m., veliko narodno igro „Divji lovec.“ Vse priprave so v polnem teku. Nastopijo skoro same dobro izvežbane moči. Med odmore bo svirala znana ciganska godba, ki bo tudi občinstvo razveseljevala med prosto zabavo. Slavno občinstvo bo gotovo zanimal tudi krasen oder, ki ga je naslikal gospod Pungertnik, akademični slikar na Vrškem. Z nabavo novega odra pa so v zvezi tudi precejšnji stroški in zato vabi bralno društvo na to prireditel vsakogar, ki se zanima za napredek našega ljudstva in se hoče enkrat prav po domače zabavati.

Sv. Peter na Medvedovem selu. Tukajšnja Dekliška zveza bo v nedeljo, dne 12. oktobra po pozni službi božji s slavnostnim zborovanjem proslavila svoj petletni obstanek. Ob tej priliki se bo tukaj vršil sestanek zastopnic dekliških (zvez iz rogaške in šmarske dekanije, da se osnuje poseben odbor za obe dekaniji in sestavi načrt za bodoče delo. Na ta-le dekliški shod opozarjamo že sedaj vse dekliške zveze obeh dekanij.

Sv. Peter na Medvedovem selu. Naše katoliško slovensko izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 28. t. m., Konstantinovo in Ciril-Metodovo slavnost popoldne po večernicah v župnišču. Na sporedu je slavnostni govor bogoslovca domačinaj gospoda H. Skorca, več deklamacij, krasno petje domačega mešanega in križevskega moškega zbora. Domačini in sosedje, pridite!

Haloze.

Št. Vid pri Ptuj, 20. sept. 1913.

Na svojem potovanju iz Ptuja v Haloze prišel sem tudi v Št. Vid. Lep kraj je to in zelo prijeten. Toda, kako sem se začudil, ko sem zagledal skoraj samo nemške napise, imena posestnikov pa so slovenska. Med slovenskimi napisi sem našel tri. Prvi se glasi: Tukaj se prodaja in naroči „Štajerc“, druga dva pa: Tukaj se prodaja „Slovenski Gospodar.“ Že iz tega razvidite, da ima „Slovenski Gospodar“ večino, pa tudi, ker se ga vsako nedeljo proda 30 do 50 in še več števil. Le tako naprej!

Med potom sem stopil tudi v tamošnjo župnijsko cerkev sv. Vida. Kar ostrmel sem, ko sem zagledal nov tabernakelj na glavnem oltarju; ves je kakor v zlatu; res, krasno delo, ki hvali svojega mojstra. Kakor so mi povedali, ga je zasnoval v modernem, umetniškem slogu z rastlinskimi okraski, izrezljal in bogato pozlatal gospod Ivo Sojč, kiparski mojster v Mariboru.

Tabernakelj obstoji iz šrambe in dveh stranskih kril. Na vraticah se prepletajo vinske mladike in klasje, ob straneh se vpenjajo lovorove vejice in obraščajo šrambine vrhove. Na obeh krilih tabernakelja sta izrezani dve predpodoobi sv. Rešnjega tellesa in daritve sv. maše, namreč naj evangeljski strani relief: Elija, ki prejme od vrana čudežni kruh in na nasprotni strani pa relief: Melkizedek, ki daruje v navzočnosti Abrahamovi kruh in vino; oba reliefa pa opletajo divje rože. Vse to je izrezano iz enega kosa. Predpodobam spodaj odgovarja zgoraj

resnica: Monštranca, obdana od dveh krasnih skupin klečečih angeljskih parov. Umetnik je v njih izrazil globoko čustvo spoštovanja, molitve, občudovanja in udanosti. Nad monštranco plava kupola iz finnega lovorovega vejčja, v celoti izrezljana. Nosojo jo trije angeli, spredaj dva stoječa, zadaj klečeča. A tudi križ je premišljeno, fino delo. Tudi novi svečniki v modernem slogu so po modelu istega umetnika vlti v bron. Vse to je stalo okroglo 2500 K, gotovo zelo po ceni. Ako želiš fotografijo tega tabernakelja, jo lahko dobiš, kakor jaz, najboljša pa je, da prideš sam po njo. Kdor ne verjame, naj pa pride pogledat, pa mu ne bo žal, posebno ako si takrat ogleda tudi prelepe Haloze, kakor sem si jih jaz takrat prav dobro ogledal.

Podal sem se čez dravinjski most, par korakov od cerkve, in bil sem že na haložkem svetu. Od mostu sem korakal v breg nad podružno cerkvijo sv. Janža kake male četrt ure in bil sem na najlepšem razglednem mestu Tramberga; smelo trdim na najlepšem razgledu v Halozah.

Tu se ti nudi krasen razgled na obširno lepo Dravsko polje od Pragarskega noter do Središča. In pred seboj zagledaš starodavni Ptuj in mogočno reko Dravo, ki se vije kakor sivi trak od Maribora pa noter do Zavrča. Vidi se cerkve: Črnagora, Št. Lovrenc na Dravskem polju, Cirkovce, Črešnjevce, Zgornja in Spodnja Poljskava, Slivnica, Hoče, Št. Janž na Dravskem polju, Hajdin, Sv. Rok, Sv. Martin pri Vurbergu, Vurberg z gradom, vse ptujske cerkve, Sv. Urban nad Ptujem, Sv. Anton v Slov. goricah, Sv. Andraž, Trije kralji, Kapela, Polenšak, Jeruzalem, Svetinje, Sv. Lenart, Velika Nedelja, Sv. Marijeta, Sv. Marko, Dornava, zavrčka podružnica Matere božje, Sv. Janž, Sv. Mohor, Sv. Ana p. Borlu, Sv. Avguštin, Trije kralji in seveda tudi Št. Vid in podružnica sv. Družine na Selah.

Potem vidiš Ravno goro in nekoliko Ivanjšice na Hrvaškem, Donačko goro pri Slatini, Boč, konjiške hribe, Kozjak, Pohorje, Mrzlico, Menino planino pri Gornjemgradu, Solčavske planine, Koralpe, potem Glein- in Stubalpe in planine pri Judenburgu, Schöckel nad Gradcem. Res krasen užitek za tako majhen trud.

Potem pa sem se obrnil proti jugu in si ogledal Haloze prav od blizu. Nisem še videl kaj takega. Grič pri griču in na tisoče jih je. Po pravici so jih Rimljani, ki so tukaj vinsko trto nasadili, imenovali „colles“, to je griči, od koder je najbrž nastalo nemško ime „Kolos“, slovensko pa Haloze. Vsi ti griči so posajeni z vinsko trto in ako hodiš po Halozah, se ti vsakih deset minut nudi drugačen razgled, vedna sprememba, da se ne moreš nagledati in načuditi. Najlepši razgled čez Haloze pa je nedvomno od Sv. Avgušтина na hrvaški meji. Tam imaš vse Haloze pod svojimi nogami: Zavrče, Sv. Barbara, Št. Vid, Leskovec, Sv. Trojica.

Pohiti semkaj in poglej, ne bo ti žal!

Popotnik.

Koroško.

Pliberk. Dne 27. in dne 28. septembra se vrši v Pliberku v društvenih prostorih važen tečaj za vojaške novince pliberškega okraja. Tečaj ima namen, dati našim vrlim fantom, ki vstopijo v častno vojaško službo, najlepše slovo: jih navdušiti za pošteno, bogaboječe, cesarju in domovini zvesto življenje v vojaških letih. Fantje! Pridite! Samo za vaš blagor se gre! V soboto, dne 27. septembra, popoldne ob 4. uri bo govor. V nedeljo, dne 28. septembra, dva govora; popoldne govor za fante in njih stariše in sorodnike. Prej ko bodo šli k vojakom, bodo naši vrli fantje stopili skupno k mizi Gospodovi, da se ondi okrepijo za težaven poklic.

Primorsko.

Čudne razmere pri puljski policiji. Cela policija grozi s stavko. Pri policiji v Pulji morajo vladati grozne razmere. Pred nekaj dnevi so aretirali policijskega agenta, znanega Dardija, in sicer baje zaradi razžaljenja cesarja. Sedaj poročajo listi nekaj, kar je nekaj unikum. Policija grozi s stavko. Predzgodovina tega slučaja je sledeča: Pred več tedni so zaprli na odredbo sodne oblasti narednika Schmutz, nekega hotelirja in poštarja Nikoliča, češ, da so vohunili. Povodom preiskave proti tem trem obtožencem se je izvršilo tudi več hišnih preiskav, kojih rezultat pa še do danes ni popolnoma znan. Od tistega časa se je poostiril zelo nevarno odpor proti dr. Mlekušu, vodji policijskega komisarijata, ki je podrejen okrajnemu glavarstvu. Odpor se ni pojavil samo med občinstvom, marveč tudi med policijskimi organi samimi. Ta odpor je postal vedno ostrejši in dosegel višek v soboto. Proti dr. Mlekušu so nastopili vsi hrvaški in nemški listi. V soboto so izročili vsi policijski uradniki, koncipijenti in agenti vodji okrajnega glavarstva, namestniškemu svetniku pl. Schönfeldu, spomenico, v kateri izražajo svojo nevoljo proti dr. Mlekušu in stavijo ultimatum, da naj se ali odstrani policijski komisar dr. Mlekuš iz Pulja, ali pa odlože vsi pritožniki svoja mesta. Vsi krogi pričakujejo z napetostjo konec te skrajno mučne afere, ki prednjači v svoji vrsti vsem avstrijskim mestom. Kaj takega se more prigoditi pač le v kakem primorskem mestu, kjer je vse korumpirano in zavoženo od italijanske iredente.

Narodno gospodarstvo.

Cene usnju se zvišajo. Delegatje kartelov avstrijskih tovarn za usnje so sklenili, da zvišajo cene usnju in sicer se zvišajo cene usnja za podplatekrupone do 8 kg za 30 K, za težke krupone 5 do 10 kg, za vahe v polovičnih kožah do 10 kg za 40 K, za težje 25 K in za navadno usnje 20 K za vsakih 100 kg.

Za pogozdovanje. Združene države severoameriške, še pred kratkim pragozdna dežela, so uvozile v prošlem letu 3.798.040 dreves in 15.040 funtov drevesnih setvin. Največji del tega uvoza prihaja iz starih kulturnih držav, Francije, Nemčije in Holandije. Tudi iz Indije in Avstralije se uvažajo drevesa. Razun sedem tonov drevesnih setvin se je uvozilo še mnogo tisoč funtov rastlinskih setvin, večinoma iz Nemčije.

Žrebanje zemljišč v Ameriki.

„Amerikanski Slovenec“ poroča iz Washingtona:

Skoro 9000 farmskih zemljišč po 160 akrov bo do izžrebal „srečneži“, ko se prihodnji mesec odpre za naselitev 1.345.000 akrov zemlje na Fort Peck Indian Reservation v severovzhodni Montani. To je zadnje veliko ozemlje, ki ga ima stric Sam ponuditi svojim prebivalcem na žrebanje in eno največjih v zgodovini otvoritev vladnih ozemelj glede rodovitnosti.

Vladni poljedelski veščaki cenijo, da bo ta-le ogromni kos zemlje, kadar bo obdelan, donasal na leto okoli 25.000.000 bušljev žita — dovolj za prehrano kakega celega naroda.

Departement notranjih stvari dovršuje obširne priprave, da odpošlje veliko število klerkov v Glasgow, Havre in Great Falls, Montana, kjer se bo vršilo registriranje. Ti zemljiški uradi se odpre dne 1. septembra, ko se prične vpisovanje za ta zemljišča. Vpisovanje bo trajalo do dne 20. septembra.

Iz razsežnosti ozemlja, ki se ima otvoriti za naselitev belokožcem, je sklepati, da bo to ena največjih zemljiških otvoritev, ki so se kdaj nudile prebivalstvu, tako da bo možnost za izžrebanje ali pridobitev kakega zemljišča mnogo večja, nego ob katerikoli prejšnji zemljiški otvoritvi. Na primer, ko se je žrebalo lani za zemljišča na rezervacijah Coeur d'Alene, Flathead in Spokane, se je vpisalo 90.000 oseb za pridobitev zemljišč v teh treh indijanskih rezervacijah, ki so imele komaj četrtino površine tega ozemlja, katero se sedaj otvori na Fort Peck rezervaciji.

Vladni uradniki ne verjamejo, da se priglasi več nego 75.000 oseb za zemljišča na Fort Peck rezervaciji. Za to bo možnost izžrebat četrt „šekna“ (section) v „loteriji“ Fort Peck rezervacije štirikrat toliko, nego je bila pri prejšnjih žrebanjih za vladno zemljo. Dejanska vrednost te zemlje je povprečno kakih 25 dolarjev na akro, kakor izjavljajo vladni poljedelski veščaki. Vladna cenitev pa je samo od 2.50 do 7 dolarjev na akro, tako da so to resnične cene za tiste, ki izžrebajo to zemljo.

Lilijsko mlečno milo s konjičkom

iz tovarne Bergmanna & Co., v Dečinu ob Labi

je in ostane neprekosljivo v učinku zoper poletne pege in se pri racionalnem negovanju kože ne more pogrešati. To nepobitno dokazujejo vsak dan došla priznana pisma. Komad 80 vin. in se dobi v lekarnah, drožerijah in parfumerijah itd. Da si ohranijo dame nežne roke, se je izborno izkazala Bergmannova lilijska krema „Manera“. Dobi se povsod v tubah po 70 vinarjev. 43

Prodaja lesa.

Kadar se les prodaja v gozdu, je priporočati, da se v kupno pogodbo sprejmejo naslednji pogoji, oziroma, da se vpoštevajo, v kolikor se to zdi slučajno potrebno.

Določi naj se začetek sekanja in popolno dokončanje poseka ter doba, kdaj se les spravi iz gozda. Pri prebiralnem sekanju je treba zapisati pogoje glede morebitnih poškodb na drevju, ki naj ostane, ter glede čez mero posekanih ali neizkazanih in neprodanih debel. Ni pozabiti dogovora glede pospravljanja odpadkov, obeljenja lesa, sploh odredb, da se ubrani razmnožitev škodljivih žužkov ter proti nevarnostim, pretečim po ognju. Kadar so cene pogojene za razne izdelke, je treba natančno določiti vse izmeri in kakovost, ki naj jo imajo, ter kako kosovi lesa se morajo v to porabiti. Privzeti je slednjič še kake prisilne določbe.

Če hočemo o posameznih navedenih točkah nekoliko razpravljati, bi bilo v prvi vrsti to-le omeniti:

Dobe za podelavo in spravilo ni nastaviti prekratko; treba se je ravnati po okoliščinah in danih razmerah. Pri prebiralnem sekanju je najbolje, da seka gozdni posestnik sam, ki bo najbolj pazil, da ne poškoduje naraščaja in ostalega drevja. Če pa le seka kupec, je priporočati, da se za sekanje — če v dotičnem kraju vremenske razmere dopuščajo in se ne namerava dobaviti smrekova skorja za čreslo — kakor tudi še za spravilo morda določi jesenski ali zimski čas.

Za nizke gozde je določiti, da se morajo vsa stebela posekati prav pri tleh in sicer na pošev, z ostro sekuro, ob zimskem času.

Za debela, ki se posekajo v visokem gozdu nevedoma ali pa pomotoma izven kupne pogodbe v dotičnem gozdu, je vnaprej določiti, da jih mora kupec prevzeti po gotovi, višji kupni ceni, ali pa se določi globa za vsako tako drevo.

Da se ne naseli mrčes, je določiti, da se debela pravočasno obelijo, to je, da se odstrani skorja, in se pravočasno pospravijo navskrižem ležeči odpadki in vejčje, posebno če je to nevarno zaradi požara v dotičnem gozdu. Pospravilo lahko izvrši gozdni posestnik, ki doma porabi vse, če gozd ni preoddaljen od doma. V oddaljenih, visoko na planinah se nahajajočih gozdih zadostuje spraviti debelejšje veje in pa trske na kupe, da se ne uduši naraščaj, oziroma, da se dobi prostor za nasad.

Glede nezdravega lesa, gnilobe, krivine in drugih napak naj se vse natančno izgovori, da pozneje ni prepira in prekanja. Navadno se v pogodbi določi, da se ima pri tako poškodovanemu lesu toliko in toliko odstotkov pri ceni odbiti.

Prodajalec in kupec naj se primerno in nedvoumno natančno pogodita, kako naj se izmeri in od kupca prevzame les, oziroma posamezni surovo ali bolje izdelani izdelki. Dobro je izgovoriti si potrdilo o resnično prevzetem lesu. Izmeritev pa seveda odpade, če se je prodal stoječ gozd — bodisi na celem, bodisi od gotove debeline navzgor, ali pa les zaznamenovanih dreves — kar za gotovo ceno že naprej, ne glede na kakovost ali posamezne izdelke. Pri taki prodaji je pa treba naprej preudariti vrednost s pomočjo cenitve ali izmerjenja lesa prodanega gozda, oziroma debel od gotove debeline navzgor, ali pa zaznamenovanih debel, kakor je bilo povdarjeno že prej. Pozneje, namreč po dovršeni prodaji, vse to nič več ne koristi.

Pogojene določbe pogodbe je vsekako treba izpolniti. Da se njih točneša izpolnitev zasigura, je dobro sprejeti v pogodbo, da se bodo dela, ki se po pogodbi praviloma ne izvrše, smela dati napraviti po drugih, ali si pa pridržiti ta ali oni posel, da sme v gotovih točkah odstopiti od pogodbe. Pogodba lahko obdrži tudi določbe glede kavcije, predplačila, končnega plačila in konvencionalnih kazni, ki jim zapade oni, ki bi ne spolnjeval pogojev. Naravno je, da bo kupec plačal gozd tem slabše, čim trši so mu kupni pogoji.

Še enkrat bodi izrecno povdarjeno, da naj bodo pogoji vsake pogodbe popolnoma jasni, ker nejasne pogodbe med prodajalcem in kupcem, če tudi sta si prijatelja, pozneje radi privedo do razpora in tudi mnogokrat do dragega pravičanja.

Po „Kmetovalcu.“

Ko je došlo tvoje pismo, draga Minka

sem takoj odposlala Anico kupit v lekarno deset škatlic pristnih „Faysovih“ mineralnih pastilj. Po pošti sem ti jih danes odposlala ter upam, da se boš ti in tvoji otroci v kratkem iznebili nadležnega katarja. Toda vedno upoštevaj, da je treba imeti pri rokah Faysove pristne sodenske mineralne pastilje, kakor se dobivajo iz občinskih zdravilišnih izvirkov Sodena ob T. Znamenje pristnosti: Uradno potrdilo županstva Sodena ob T. na belem kontrolnem papirčku.

Razgled po svetu.

50milijonska dedščina. V kratkem se bo završila zanimiva obravnava glede ogromne zapuščine komercijskega svetnika Fränckla, ki je umrl 1. 1846 v Bratislavi. Zapuščina znaša okroglo 50.000.000 M. Zapuščino zahteva skupina dunajskih rodbin, katerim je zapustil umrli Fränckl velike družinske ustanove.

Albanska trgovinska zastava — še ni narisana. Avstrijsko ministrstvo za zunanje zadeve je ravno izdalo pomorskim oblastem na znanje, da je nova albanska trgovinska zastava identična z albansko nacionalno zastavo. Je pravokotna in nosi 2-glavega črnega orla na rdečem polju. Rabiti se ima albanska zastava kot vse druge trgovinske zastave. Zunanje ministrstvo izjavlja, da provizorična albanska vlada še dosedaj ni izdala natančnejših podatkov o tej novi trgovinski zastavi. Zunanje ministrstvo tudi ne razpolaga z nobeno risbo te zastave, kakor je to v vseh drugih slučajih običajno. Uboga Albanija, kakor je videti, ne premore niti kakega človeka, kateri bi ji narisal ali naslikal novo trgovinsko zastavo.

Naraščanje prebivalstva v Rusiji. Kakor poročajo iz Peterburga, šteje Rusija po sedaj izdani statistiki čez 171.000.000 ljudi. Od zadnjega ljudskega štetja leta 1897 je naraslo število prebivalcev za 42.000.000 ljudi. Ako bo tudi v prihodnje tak naraščaj, pa bo imela Rusija v desetih letih čez 200 milijonov prebivalcev in v dolednem času gotovo četrt milijarde.

Proti ženski volilni pravici so začeli demonstirati moški v Californiji — baje zato, ker je zbornica, v kateri sede tudi ženske, sprejela v zadnjem času mnogo pretiranih zakonov, vsled katerih je dr-

žava zašla v gospodarske težave. Samo v zadnjem zasedanju je bilo v razpravi 4000 zakonskih načrtov, izmed katerih je bilo 1100 sprejetih. Med temi se kaže zakon, ki določa za kaznjeneč ravno tako plačo, kakor jo imajo drugi delavci. Drug zakon zahteva, da otroci pod osmimi leti ne smejo brez zanesljivih odraslih oseb na cesti. Najbolj pa mnoge bole protipijanske postave, odtod tako nasprotstvo do ženske volilne pravice.

Benetke brez gondol. Beneški gondoljeri so ustanovili družbo, ki namerava namesto gondol upeljati motorne čolne. Družba šteje nad 110 članov. — Tudi Benetke se modernizirajo, kar romantično razpoloženim novoporočencem prav gotovo ne bo po volji.

Zalosten konec slavne plesalke. V Milanu je nedavno v največji revščini umrla bivša slavna laška plesalka Klavdina Cuccchi. Rojena je bila v Monzi in je kot petletno dekletce vstopila v svoječasno svetovnoznano plesno šolo v Milanu. Ko je štela 15 pomladi, jo je že oboževala cela Italija in kasneje še tudi cela Evropa. Kralji so ji pošiljali dragocene darove, med njenimi častilci so bili možje kakor Verdi in Gounold, Cavour. Richard Wagner jo je imenoval „božansko plesalko“ in prva gledališča Evrope so si štela v srečo, če so pridobila Klavdino Cuccchi za kratko gostovanje. Ko je pa slavna plesalka začela veneti in se starati, so se njeni častilci počasi poskrili in jo zapustili. Spoznati je morala, da med na videzno tako gorečimi in zvemiti spoštovatelji ni imela niti enega resničnega prijatelja. Dasi je njena zvezda polagoma ugašala, razvajena plesalka le ni skrbela za bodočnost in si ni ničesar prihranila. A kakor hitro je izgubila zadnja angažma, je bila že tudi prepuščena največji bedi. Usmilili so se v toliko, da so jo sprejeli v ubožnico. Tu je svojim drugovom pripovedovala o svojih slavnih dneh in imela v njih zveste poslušalce. Ti so ji bili tudi edini pospremljevalci na zadnjem potu.

Letos je slaba letina in bo marsikdo premišljeval, kje bi vzel denar, da bi kupil potrebno obleko in perilo za svojo družino. Ni to lahko reč, posebno kjer je številna obitelj, pa malo dohodkov. Da bo vsakdo lahko za malo denarja dobil veliko dobrega blaga, se priporoča, da se obrnete na Prvo slovensko spodnještajersko razpošiljalno J. N. Šoštarč v Mariboru, Gosposka ulica št. 5. Pri omenjeni trditi dobite v veliki množini ostanke raznega blaga po neverjetno nizki ceni, na primer 20 metrov ostankov belega platna za K 8.—, 20 metrov platna posebnega močnega K 9.—, 20 metrov zelo finega K 11.—, ostanki druka, 20 metrov, močnega, K 8.60, 20 metrov posebno močnega K 10.—, 20 metrov zelo trpežnega K 12.—. Za iste cene se dobijo tudi drugi ostanki, kakor pisano platno (oksford), cajg, levantin, kambrik, parhet itd. Ostanki so dolgi od 2—7 metrov. Naročila nad 20 K se dopošljejo franko.

Samoumor saksonsko-weimarske princesinje Sofije. Dne 17. t. m. se je ustrelila v Heidelbergu saksonsko-weimarska princesinja Sofija. Poročiti se je hotela s sinom barona bankirja Bleichröderja, ki je eden najbogatejših judov v Nemčiji, a njeni stariši so se temu odločno upirali. Nemško časopisje sedaj besno napada vladajočega velikega kneza saksonsko-weimarskega, ker je on baje največ kriv, da ni prišlo do poroke.

Samo Viljem. V Frankobrodu ob Meni se je vršilo pred nemškimi cesarjem Viljemom pevka vaja dijakov nižjega gimnazija. Nekateri dijaki so pri tem opravljali službo pažev. Cesar Viljem, ki se rad pošali z otroci, se je obrnil k nekemu dijaku prvega gimnazijskega razreda ter ga vprašal, kako se imenuje. Deček je pogumno odgovoril: „Körner, Veličanstvo.“ — „Toda gotovo ne Teodor?“ vprašal ga je še cesar. — „To ne“, je odgovoril dijak, „samo Viljem.“ Še le ko se je cesar nasmejal, se je deček zavedel, kaj je rekel.

Vsaka ura 14 dni na poskušnjo.

Se pošilja samo proti povzetju, Po 14 dneh se na želje denar vrne.

Velik cenik brezplačno.

(Jamstvo 3 leta.)

14 karatni zlati prstani	4.—
14 karatne zlate ure za gospode	40.—
Srebrne ure	K 6:50
Srebrne ure s 3 srebrnimi pokrovi	9:50
Pristne tula ure dvojno pokrovo	13.—
Ploščnate ure iz kovine	6.—
Srebrni pancer-verižice	2.—
14 karatne zlate verižice	20.—
Amerikanske zlate double-ure	10.—
Goldin Roskopf ure	4.—
Prave železničarske Roskopf-patent. Prava nikeln. točno na min. idoč. K 5.—	
14 karatne zlate ženske ure	19.—
Viseče stenske ure na nihala	10:50
Kuhinjske ure	2:40
Budilke	3.—
Budilke z dvojnimi zvoncem	3:50

A. Kiffman, Maribor M. 49
Velika tovarniška zaloga ur, zlatine in srebrnine.

Listnica uredništva.

Slovenjgradec: Zaljivo!

Pozor! URE

repasirane s pismenim jamsivom:

Pristna srebrna ura K 7.—
Pristna srebr. ura ženska K 7.—
Pristna srebrna verižica K 2.—
Pristna srebrna verižica
damska K 3-40
Zlata ura . . . K 28.—

Ker sem kupil iz Švice celo tovarniško zalogo bom prodal repasirane ure po zelo nizki ceni.

Očale! Budilke! Uhane!

Urar, očalar in
zlatar

Franjo Bureš Maribor

Tegethofova cesta št. 39

**Vedno svežo špecerijsko
blago ter vsakovrstne**

sveče za cerkve

ima v zalogi po najnižjih cenah
in kupuje deželne pridelke

Franc Kolenc

trgovec

Celje - Narodni dom.

Ni treba si glavo tretiti!

Najboljše špecerijsko blago,
zanesljiva kaljiva vsakovrstna

Semena

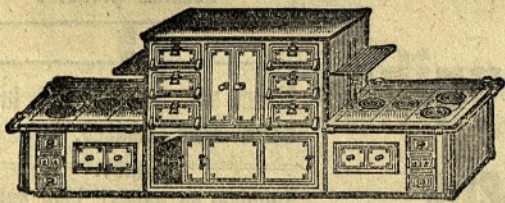
voščenih in drugih vrst sveč,

dobivate zajamčeno solidne po-
strežbe pri staroznani trdki!

Milan Hočevnar Celje

rik farne cerkve.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS
Wels, Gornje Avstrijsko.

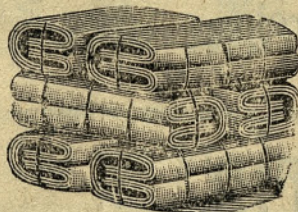
Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pečijo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastoj.

Velika narodna trgovina
Karol Vanič, Celje
Narodni dom

priporoča bogato zalogo
manufakturnega in mod-
nega blaga, posebno kras-
ne novosti za ženske in
moške obleke po zelo
znižani ceni!

Ostanki pod lastno ceno

Postrežba točna in solidna! Vzorci na razpolo-

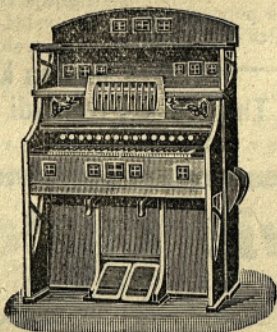

M. Zabukošek

krojaški mojster v Celju
priporoča veleč. duhovščini svoj

**modni salon
za gospode,**

ki se nahaja v novi po-
sojilnični hiši na Ringu.

Josip Brandl,
izdelovatelj orgel
v Mariboru o. Dr.

izdeluje cerkvene orgle v vsaki
velikosti zelo solidno delo. —
Prevzame uglasbo, popravilo
in prestavbo starih orgel. — Izdeluje harmonije naj-
boljše kakovosti evropskega in ameriškega sistema
za cerkve, šole in zasebno rabo po nizki ceni.

Štajerske slivovko

tropinovec, brinjevec, vse vrste likerjev ter

medicinalna žganja

in sicer štajerski konjak, borovničev, vinski
žganje, žganje iz šipkovih jagod priporoča

Priporoča se Vam za nakup

Precizijske ure!

Lastna tovarna!

Rafael Salmič Celje Nar. dom

to je največja in najcenejša razpošiljalnica ur, zlat-
nine, srebrnine in optike. Slovenci! Zahtevajte ve-
liki cenik, dobite ga zastoj in poštnine prosto.
Svetovna trdka. Na tisoče zahval.

Cementna dela

kot cevi, plošče za tlakovanje, stopnice, korita,
mejnice, sohe za plote, cevi za kanale in druga
dela iz betona izvršuje točno in po nizki ceni.

Ferd. Rogač, Maribor

zaloga betonskega, cementnega in stavbenega materiala
Fabriksgasse 17 (blizu frančišk. cerkve). Telefon št. 188.

Franc Pleteršek

Maribor Zaloga
Koroška cesta 10. pohištva

Bogata zaloga poliranega, medlo poliranega
pohištva iz trdega in mehkega lesa za spalnice,
obednice, za kuhinjsko pohištvo, zaloga divanov,
podstavk, žimnic, stolov in ogledal, otročjih po-
stelj iz železa po zelo nizkih cenah. 83

edina žganjarna v Celju

lastnik **R. Diehl.**

Prevzetje

lekarne „Pri zamorcu“
Maribor, Glavni trg šte. 3.

Naznanjam slav. občinstvu, da sem prevzel lekarno
g. E. Taborsky-a, ter isto s svežimi lekarniškimi potreb-
ščinami, s tu- in inozemskimi specialitetami bogato založil.

Prosi in se priporoča za mnogobrojni obisk

Dragotin Raymann, lastnik lekarne
„Pri zamorcu“ Maribor - Glavni trg šte. 3.

Višjega štabnega zdravnika in
fizika dr. Schmida znamenito

olje za sluh

odstrani hitro in temeljito nastalo
gluhoto, tečenje iz ušes, šumenje
po ušesih in naglušnost tudi ako
je že zastarano. Steklenica stane
4 K z navodilom o uporabi. Do-
biva se samo v lekarni
„Zur Sonne“, Graz
Jakominiplatz 14.

Somišljeniki!

vsí na agitacijo

za naš list!

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju registrov. zadruga z neomejeno zavezo **v lastni hiši**

obrestuje hranilne
vloge po

5%

(Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta šte. 9

prvo nadstropje

od dne vloge do dne vzdiga

počenši s 1. januarjem 1913.

Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Na gnit krompir

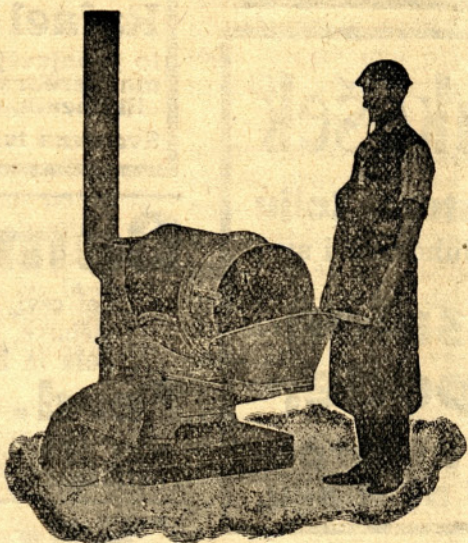
in druge gomoljnice se zamorejo
z uporabo našega

Gloria-Separatorja

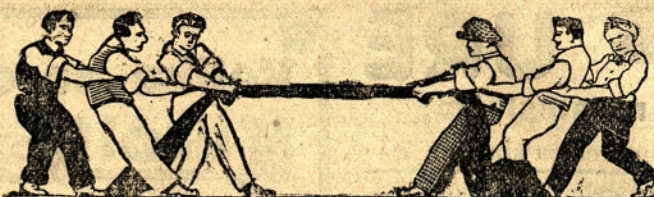
dobro in brez nevar-
nosti uporabljati za
krmljenje.

Izdelan iz kovanega že-
leza. — Posebni vložki
za kuhanje perila.

Ceniki zastonj in franko.

Gloria-Separator družba z. o. z.
Dunaj XII/1.

Najboljše in najmodernejšo sukno za moške in
volneno za ženske obleke razpošilja najceneje
Jugoslovanska
razpošiljalna
Vzorci in cenik čez tisoč stvari z slikami poštne prosto.

Redka prilika

1000 komadov flanelodej široke 120 cm, dolge 150 cm
po K 1'50.

Priporočam tudi svojo veliko zalogo zimskega blaga
za moške in ženske obleke po jako nizkih cenah!
Pričakuje obilnega obiska se beležim

Jožef Ullaga, Maribor ob D.
Tegetthoffova cesta št. 21.

Pri večjih naročilih mnogo ceneje.

Thierry-a Balzam

edino pristen. Nedosežen uspeh pri vseh boleznih
na dihalnih organih, pri kašlju, hripavosti žrel-
nem kataru, pljučnih boleznih, slabem preba-
vljanju, slabostih, želodčnem krčn itd. Zunan-
je pri vseh boleznih v ustih, zobobolu, pri ope-
klinah in izpuščajih itd.

Thierry-a centifolijsko mazilo

je zanesljivo še pri tako starih
ranah, oteklinah, vnetjih, tvorih,
odstranjuje vse tuje snovi iz telesa,
napravi vsled tega dostikrat opera-
cijo nepotrebno. 2 dozi 3 K 60 v.

Lekarna k angelju varuhu

A. Thierry v Pregradi pri Rogatcu.

Dobi se v vseh lekarnah in sicer v Mariboru v lekarni W. A. König.

Divje kostanje

v vsaki množini, na drobno in debelo, kupuje po naj-
višjih cenah trgovec Ignac Tischler, Tegetthoffova
cesta, 19, Maribor.

Odda se služba cerkovnika in organista

pri sv. Roku na Selah pri
Slovenjgradu z 1. okt. t. l.
Prednost imajo obrtniki.

Ledenica in vsa priprava

za zalogo piva se prihodnje leto
da prostovoljno na več let v najem
ali se pa prodaja; je v dobrem stanu
in se da iz nje narediti stanovanje
za kakega rokodelca ali penziona-
sta; tudi nekaj zemljišča je zraven,
pri postaji Poličane, plačilo na več-
letne obroke. Zve se pri Gajšku
v Poličanah. 189

Ure

Točna postrežba!

Dobro. Po ceni!

Velika zaloga ur, dragoce-
nosti, srebrnine in optičnih
stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustrov. cenik!

zastonj. Gramofone od 20-200 K.

Niklasta remonat-ura K 8'50

Pristna srebrna ura K 7—

Original omega ura K 18—

Kuhinjska ura K 4—

Budilka, niklasta K 8—

Poročni prstani K 2—

Srebrne verižice K 2—

Večletna jamstva,

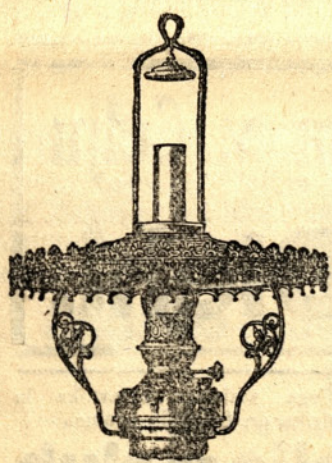
Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in očalar

Maribor, Gosposka ulica 26

Kupujem zlatino in srebro.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina
Na debelo!

Na drobno!

FRANC STRUPI ::: CELJE

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in por-
celanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za
podobe. — Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

Med. dr. A. Kunst

distriktni in zobozdravnik

naznanja, da ordinira od 30. septembra na-
prej v Žalcu v hiši g. trgovca Vodenik-a
nasproti cerkvi.

Žalec, dne 24. septembra 1913.

Somišljeniki! Naročajte koledar S. K. Z.

Goričar & Leskovšek, Celje

Graška ulica 7 — podružnica Rotovška ulica 2.

Spomladna in poletna sezona:

Nahrtniki (Rucksäcke) v veliki
izberi po raznih cenah.

Čaše iz papirja in aluminija.

Za veselice: konfeti, serpentine,
papirnati krožniki, servijete.

Lampijoni, predmeti za šaljive
pošte in srečolove.

Tovarniška zaloga šolskih in
pisarniških potrebščin.

Lasna zaloga ljudskošolskih
zvezkov in vseh tiskovin za
urade.

Nagrobni venci in traki.

Dopisnice savinskih planin in
druge.

Solidno blago. Nizke cene. Točna postrežba.

Trgovina s specerijskim
blagom

Slovenci! Zavedajte se!

Trgovina z moko in de-
željnimi pridelki

Glavna sl. zaloga in velika izbira
hranjskega vrvarskega blaga, n.
pr. štrang, vzd, vrvi, štrikov za
perilo, mrež za seno in za otro-
ške postelje itd.

Točna in solidna postrežba.

J. Ravnikar
Celje

Graška ulica šte. 21.

Vedno sveža žgana kava

Na drobno in na debelo!

Zaloga rudninskih voda

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure in jih obrestuje po

od dneva po vlogi do dneva dviga
ter pripisuje obresti vsakega pol
leta h kapitalu. — Rentni davek
plačuje hranilnica sama ter
ga ne odteguje vlagateljem.
Za varnost vlog jamčijo okraji:
Šmarje, Šoštanj, Sevnica, Vran-

4 1/2 %

ske in Gornji Grad in rezervna
zaklada, katera znašata že nad
350 000 K. Ker nima namena
iskati dobička, zato razdeli znatne
svote v obče koristne in dobro-
delne namene za gori navedene
okraje.

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove 30 000 K, za napravo potov 5 000 K,
različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole
12 000 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske
namene 6 000 K, hranilnico ustanovivšim okrajem izplačala okoli 45 000 K,
za dobrodelne namene, skupno tedaj nad 100 000 K.

Sprejema tudi hranilne knjižice

drugih, posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se
pretrgalo obrestovanje.